

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre ... 36 kor.

Fél évre ... 18 kor.

Egy negyed évre 9 kor.

Egy óra ... 3 kor.

Nyilttéri közlemények megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és osztrák egyesült vasúti palotájában.

TELEFON-SZÁM: 57.

KLADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Csütörtök, október 18.

A lakbérrendelet

kinövései.

A lakbérrendeleten változások vannak készülöben. Hogy e változások milyen természetűek lesznek, az még a miniszteri bírók titka. Megszoktuk azonban a háboru alatt, hogy az első hibát akkor követik el, mikor a rendeletet kiadják, a másodikat pedig akkor, mikor a rendeleten javítani akarnak.

A lakbérrendelet igen szép szociális intézkedés volt. Sokan vannak ugyan, akik nem akarják belátni, hogy miért kellett az államnak éppen csak a háztulajdonosok vagyonát állítani a szociális érdekek szolgálatába és miért nem ama tőkéséket is, akiknek vagyona értékpapirban, gyárban, vagy földbirtokban fekszik. Dehát ezen már túl vagyunk. Maradjunk csak a háznál.

A lakbérrendelet a munkás és középosztály védelmére született. És ez így mindenben is volna. Azt látjuk azonban, hogy a kedvező háborus konjunkturák emez osztályok akárhány tagját olyan előnyös vagyoni viszonyok közé sodorta, hogy a háztulajdonos, akitől mint lakó szociális jótéteményt élvez, nem egyszer szívesen cserélné vele.

És itt kezdődik az a momentum, ahol a lakbérrendelet és a lakáshiány szoros okozati összefüggésbe kerülnek egymással.

Az a lakbér, ami a háboru előtt normális volt, ma, amikor mindennek hat-nyolcszorosa emelkedett az ára: potom csekélység lett. Ugyszólván számba sem jön. Így történik azután, hogy a Budapestről Aradra, Nagyváradra, Debrecenbe, vagy máshova bevonuló katonatiszt, noha családját is maga után hozhatja, régi lakását a fővárosban nem mondja fel, ellenben bérel lakást abban a városban is, ahol katonai szolgálatot teljesít. Ugyanez áll természetesen azokra is, akiket vidékről helyeznek el a fővárosba. *Ezrekre megy ma az olyan családoknak száma, akik két lakást tartanak.* Az egyiket lakják, a másik üresen áll. A bér, amit az üres lakásért fizetni kell, a pénz mai értéke mellett, annyira jelentéktelen, hogy felmondani sem érdemes.

Azután felmerül egy másik körülmény. A lakbérrendelet eredményezte azt, hogy a lakóhelyiségekben való pazarlást ugyszólván mindenki megengedi magának. A posztó megdrágult, tehát csak egy öltönyt csináltak magamnak, a hus drága lett, tehát csak egyszer eszem egy héten, a bérkocsi megfizethetetlen, tehát gyalog járok: de mivel a lakás nem drágult meg, tehát lakom annyi szobában, mint béke idején. Csak emelkedett volna a lakásnak bére is olyan arányok-

ban, mint minden más, majd nem lakna egy három tagu család 5—6 szobában, megfelelő mellékhelyiségekkel, hanem igyekeznék kisebb, szerényebb lakást bérelni, mint ahogy szerényebb lett a ruházódás és az ételmezés körül. A háboru minden téren lefokozásra kényszerítette az igényeket, egyedül a lakások terén maradt meg a régi pazar kényelem a lakbérrendelet bőkezű intézkedése folytán.

Föltétlenül helyeselnék, hogy a szerény anyagi viszonyok között élők hajléka védelmet találjon a háboru ezer bajai között, de ez a védelem csak azoké legyen, akik arra rá vannak utalva. A lakbérrendelet értelmében Aradon csak

azoknak a lakásoknak bérét szabad emelni a háboru alatt, melyek 3500 koronánál többet fizetnek. Hát hol van Aradon az a lakás, mely ennél többet fizet? Száz ezreket, milliókat kerestek azoknak a lakásoknak bérlei, melyek kevesebbet fizetnek negyedelezer koronánál. S a háboru alatt így meggazdagodott bérlet élvezi a lakbéremelés tilalmának szociális jótéteményét annak a háztulajdonosnak rovására, aki a háborus drágaság és adó minden terhével bajlódik.

Figyelmébe ajánljuk eme kinövéseket a lakbérrendelet revisorainak.

Andrássy a kormány választójoga ellen.

— Memorandum a királyhoz. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: Andrássy Gyula gróf, az alkotmány párt vezére, e hét elején memorandumot küldött a király kabinet irodája útján őfelségéhez. A magyar nyelvű emlékirat négy gépirásos oldalra terjed és a megszólítás így hangzik: Császári és Apostoli királyi Felség! Andrássy Gyula gróf ebben a memorandumában először a mostani politikai helyzetet ismerteti. Az utolsó hónapok eseményeiről markáns összefoglaló képet ad a Tisza kormánytávazásától egészen a Wekerle kormány választójogi javaslatáig. E rövid bevezetés után áttér a választójog reformjára és

aggodalmát fejezi ki a választójog olyan megalkotása ellen, amelyet a Wekerle kormány tervez.

Sokalja a választók tervbe vett számát és kevesli a magyarság 64.3 arányszámát. A magyarok szupremációját félti és rámutat a nemzetiségi veszedelmekre és kifejt, hogy a választójogi javaslat a destruktív elemek uralomra jutását segíti elő.

Akik ismerik a memorandumot, azt mondják, hogy az Andrássy Gyula grófnak egyik legérdekesebb politikai tanulmánya. Mindaz, amit a választójog széles körű kiterjesztése ellen említ benne, feltűnően hasonlít azokhoz az érvekhez, amelyekkel Tisza István gróf küzdött az általános titkos választói jog ellen. Andrássy csak úgy, mint Tisza István gróf teljes mértékben követeli az ipari munkásságnak választójoggal való felruházását, de annál határozottabban száll síkra a magyarság vezető szerepét fenyegető nemzetiségi törekvések honorálása ellen.

Hangsúlyozni kell, hogy ezt az értesítést az elgondolható legbeavatottabb helyről kapja fővárosi tudósítók és már most is ki

kell jelentenie, hogy minden cselekvési kísérlettel szemben fenntartja azt.

A választójogi törvényjavaslat tervezete, amelyet főbb vonásaiban tegnapi számunkban ismertettünk, körülbelül egy hétig marad tanulmányozás céljából a kormány tagjainál. A minisztertanács csak ezután foglalkozik majd vele. Mint értesülünk, ezt a minisztertanácsot Wekerle Sándor miniszterelnök pénteken vagy jövő hétfőre fogja összehívni. Azok, akik a törvénytervezet igen kevés példányszámából egy-egy példányt kaptak a következők: a kabinet összes tagjai, Andrássy Gyula gróf, Károlyi Mihály gróf, több politikai államtitkár, a választójogi blokkban egyesült pártok vezetői, tehát a szociáldemokrata párt és a radikális párt vezéreiből, továbbá néhány erdélyi politikus, köztük Kemény Árpád báró, azután Rakovszky István, Molnár János és a politikai élet még néhány vezető egyénisége. A választókerületek beosztásáról szóló javaslat még nem készült el: a választójogi minisztérium most dolgozik rajta.

Visszavert

olasz támadások.

Budapest, október 17. (Hivatalos.)

Keleti arcvonalunkon és Albániában a harci tevékenység helyenként feléledt.

Olasz harctér:

A Gabrielle szakaszon ismét visszavertünk olasz előretöréseket. A vezérkar főnöke. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor

Beadatoltak a németek a rigai öbölbe.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Tengeri haderőink az Osel sziget déli csucsán, elnémítva a nehéz ütegeket, bevonultak a rigai öbölbe. Október 17-én folytatták előnyomulásukat. Kelet felé egész a Mon-Sundig uralják a tengert. A tengerészeti vezérkar főnöke.

Aradmegye virilisei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad vármegye igazoló választmánya ma Csernovits Diodor dr. elnöklésével tartott ülésében megállapította a törvényhatóság viriliszjogu tagjainak névsorát. Boross Iván főjegyző ismertette a lajstromot, amelyet a bizottság elfogadott és elrendelt, hogy azt közszemlére tegyék ki. A virilisek nevei közé újat nem iktatott a választmány. A lajstrom a következő:

Solymossy Lajos báró 38401. Edelsheim Gyulai Lipót gróf 25450. Károlyi Gyula gróf 19812. Zelensky Róbert gróf 15035. Mezei Izsó 14472. Bohus Lajos Báró 11280. Mairovitz Adolf dr. 8640. Hach Antal 8307. br. Solymossy László 8096. Keglevich Gábor gróf 6326. Kintzig János 5548. Mocsenyi Antal 5356. Hármory László dr. 4520. Lövy Márkus 4306. Purgly László 4205. Mairovitz Márton 3867. Telbisz Alajos 3816. Hunyady Károly gróf 3799. Wittmann Ferenc 3718. Szilbereisz Jakab 3689. Bessenyei István 3647. Kapdebó István 3617. Almay Olivér 2981. Tamás Demeter 2959. Bánhidny Sándor 2949. Bánhidny Antal báró 2913. Bréda Viktor gróf 2906. Ardelean Elek 2872. Seidner Dezső 2843. Seidner Frigys dr. 2843. Mohr Béla dr. 2697. Hollaender Sámuel 2490. ifj. Pilinszki György 2461. Czárán Géza 2301. Éles Géza dr. 2270. Hanyi Gyula 2228. Grósz József 2216. Czárán Zoltán 2197. Leopold Zsigmond 2139. Rauchbauer Nándor 2010. Gantner Vilmos 1992. Mohay Ferenc 1933. Popesku Adrián 1850. Schüllinger Sámuel 1846. Czárán János 1796. Hammer Miksa 1794. Mahler Mihály 1754. Rajku Lukács 1708. Vásárhelyi József 1643. Urbán Péter báró 1626. Kurta Flórián 1620. Heisler József 1614. Kera Karácsony 1584. Halmay Andor 1575. Ujj János 1506. Messer Lipót 1502. Mairovitz Emil 1481. Gályik János 1473. Bosnyák József 1429. Seidner Sándor 1421. Sternthal Salamon 1419. Weiszbrger Lipót 1413. Poszmayer Ádám 1410. Zimmermann Ádám 1399. Arnstein Náthán 1390. Éllás Simon 1380. Wittmann János 1379. Jerger József 1369. Senk Ferenc 1325. Koropy Kálmán dr. 1303. Csiky János 1293. Kling Keresztély 1253. Mahler Ádám 1248. Helmla Axent 1227. Spitzer Mór 1222. Szeifert Antal 1188. Adelmann Géza dr. 1179. Bacsoni Kálmán 1154. Tamasdán Száva 1152. Motorka Romulusz 1134. Wathier Károly 1119. Vásárhelyi Dezső 1109. Bosnyák Lajos 1095. Madarász Géza 1088. Kovács József 1081. Durst József 1068. Pavlovits Konstantin 1063. Wittmann Antal 1057. Bogdánffy Béla dr. 1055. Meser Armin 1055. Kurta Demeter 1053. Bodor Jenő 1050. Singer Márton 1050. Baum Lázár 1016. Butár Kornél 1011. Wiesermayer János 1008. Striffler Miksa 1005. Braun Fülöp 1004. Tamás Alice 1002.

Kujetán János 990. Wittmann György 990. Vertán Emil 983. Barna Lajos 950. Csuhay

Gyula 947. legifj. Gantner János 937. Gibe Mihály 936. Csepregy Imre dr. 935. Keglevich György gróf 929. Mahler József 926. Pollátsek Samu 908. Pollátsek Miksa 908. Nacsán Flóre 908. Révész Károly 896. Rauchbauer Ferenc 883. Klein Manó 875. Török Andor 869. Muszka Pével 864. Köteles István 860. Rusz István 855. Muszka Ilie 855. Csigerián János 840. Német Sándor 829. Holló Ádám dr. 826. Feszler A. Károly 823. Boross Béni dr. 822. Momák Flóris 820. Árgyelán Illés 814. Macsán József 801. Kugler György 792. Zuba Illés 780. Török Árpád 778. Mann Vilmos 765. Schüller Mór 758. Palkó Lázár 754. Kovács Emil 752. Dusek Vendel 749. Rácz Jusztin 734. Steiner Vilmos 731. Zsiros Pál 730. id. Puta Manó 738. Grosz Ignác 716. Róth Jakab 716. Grosz Pál 700. Zukkermann Izidor 700. Novák István 692. Ursz Pászka 691. Szucsuk József 687. Áment Antal 683. Olajos József 680. Jakabffy István 678. Jakabffy Benjámín 678. Jakabffy Tibor 678. Koncz Alajos 678. Moskovitz Mór 676. Eliás Izidor 673. Scherer Viktor 671. ifj. Donáth János 670. Kövér Márton 669. Gantner Károly 668. Bolza Alfonz gróf 661. Smidt Lipót 660. Mahler Tamás 660. Gesztesi István 648. ifj. Ács János 647. Mozsán Flórián 639. Lázár Zoárd dr. 635. Momák Dómt dr. 635. Kelecsényi Ferenc 637. Lelik János 632. Stosz Ferenc 638. Aich Nándor 628. Moc Demeter 627. Komlozsán Todor 625. Szőke János 624. Sebesi Ferenc 624. Ackermann István 621. Bogye Péter 618. Germán Mihály 615. id. Kelemen György 613. Wolf Zsigmond 605. Keirbach János 604. Mandl Antal 603. Achermann Ferenc 600. Streitler Lipót 600.

Hammer Mihály 598. Katona József 598. ifj. Kriszta János 592. Balogh János 589. Lusz-tig Andor 588. Gaál Jenő 586. Kelemen György 578. Ney Adolf 577. Nagy János 577. Mester István 572. Sármezey Árpád 572. Oszter Róbert 572. Bernstein Manó 568. Áderman Károly 567. Nemetye Tivadar 565. Beanter Ödön 562. Blás Sebő 561. Rozenceveig Simon 560. Sugár Sándor 557. Siklován István 570. Werner Miksa 556. Miskoj Márton 552. Kapdebó Antal 547. Kapdebó János 547. Kreitler Antal 545. Slésinger Armin 541. Weiszl Adolf 538. Katona Mihály 538. Migos Tivadar 535. ifj. Vertács Ákosy. János 535. Eisbajel József 537. Mladin Romulusz 531. Katona Márton 529. Bogye Tódor 529. Wittmann Antal 528. Wittmann György 528. Don Illés 522. Králitz Lajos dr. 520. Kaufmann Béla 520. Weisz Lipót 517. Grosz József 514. Fritz János 513. Halász Antal 512. Hollaki Artur 509. Kralovánszky Kálmán 509. Mandl József 507. Battó István 506. Kis János 504. Hirsch István 503. Harsányi Márton 502. dr. Csákány Miklós 501. Jank Jusztin 500. Bartok Henrich 500. Weisz Manó 499. Lanner János 499. Weisz Rudolf 497. Butboka Tivadar 496. dr. Novák Aurél 494. Bozsányi Kálmán 492. Turk József 490. id. Urs Illés 488. Szilbereisz Simon 488. Trencsán Lukács 487. Lányi József 487. Csomás Péter 487. ifj. báró Urbán Iván 486. Lutyó Péter 486. Gávrilovits István 485. Kovács András 482. Pavlovits Kornél 482. Friss József 480. B. Bartholf Mihály 479. Ungureán Viktor 477. Karton Aladár 472. Wittmann Miksa 471. Igrisán Eiren 471. Weisz Mór 471. Szekeres Péter 471. Katona János 469. Leokutza István 469. Szondi Géza 468. Rauch Hubert 468. Reisz György 467. dr. Tamasdán Liviusz 466. Ponta István 465. Katona Gligor 464. Miuczta Péter 464. Istrucz György 462. Weiszberger Pál 462. Turok György 461. Schaeffe Ferenc 459. Guy Péter 459. Zsulán György 458. Jakabffy Gyula 457. Mester Pál 457. Kom Sándor 456. Striffler György 456. Kerek Kálmán

455. Posmayer Frigys 455. dr. Csernovits Diodor 453. Kelemen Gábor 452. Steiner Andor 452. Possert Ferenc 452. Frankl Emil 452. Krip József 451. Háberfelner Béla 450. Moller Simo 446. Rózsa Demeter 445. Tauszig Dávid 443. Lelik Imre 443. Bozik János 442. Spech István 440. Wolf Sámuel 440. Bodó Károly 439. Kelemen András 438.

Készül a választási erőszak Tordában.**(Bethlen József gróf interpellációja a megyei közgyűlésen.)**

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Tordáról telefonálja tudósítónk: Torda-Aranyos vármegye törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt tartotta meg közgyűlését. A közgyűlésen elhangzott egy interpelláció, amely felkavarta a kedélyeket és szinte a szenzáció erejével hatott.

Bethlen József gróf országgyűlési képviselő kérdést intézett az alispánhoz, van-e az alispánnak tudomása arról, hogy a vármegye főispánja magához hívatta a vármegye főszolgabírát és elrendelte, hogy készüljenek a választásra. Az utasítás úgy szólt, hogy egyelőre tartsák szemmel az ellenzéki pártmozgalmakat és mindenképpen lassanak oda, hogy a választók ne másra, hanem a főispán jelöltjére adják le szavazataikat. Egyik főszolgabíró kijelentette, hogy ő politikai kortesszolgálatot eddig sem tett, erre ezután sem vállalkozik. A főispán erre a felháborításának elvesztésével fenyegette meg.

Bethlen József gróf két óras beszéde szenvedélyes vitát provokált. A felszólaló bizottsági tagok nyílt, őszinte nyilatkozatra szólították fel a főispánt, hogy tényleg pressziót gyakorolt-e a közigazgatási tisztviselőkre és főleg a főszolgabírákra?

A főispán mindannyiszor kitérően válaszolt.

Eznek hatása alatt az alispán Bethlen József gróf kérésére megígérte, hogy ebben az ügyben vizsgálatot indít.

Az Esterházy- és Wekerle-kabinetek bemutatkozására vonatkozó leiratokat anélkül, hogy a kormányban bizalmat szavaztak volna, a közgyűlés tudomásul vette és csupán Wekerle Sándor személyével tett kivételt. Tekintettel a miniszterelnök államférfiai kvalitására, a közgyűlés úgy határozott, hogy a bizalom kifejezése nélkül üdvözl.

TANÚGY.

(—) A Nők Szabad Liceuma első előadás-sorozata november 5-én kezdődik és karácsonyig tart. Minden héten 8 előadás lesz és pedig hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken este 5-től 7-ig, mindig 2-2 előadás. A részvételi díj 60 korona, tisztviselőknöknek 30 korona. Beiratkozni lehet e hó 24-ig, naponta délután 3-tól 4-ig, a fiu felső kereskedelmi iskolában földszint balra első ajtó.

Ez első sorozat programja: Barta Elemér: Az elemiszerek kémiája. Biró Sándor: A művészet a XIX. század első felében. Jánosovics Ferenc dr.: A modern gondolkodás kezdetei. Kará Győző: A XIX. század első felének politikai története. Somogyi Gyula dr.: A német klasszikai irodalom hatása a magyarra. Szöllösi István: Modern törekvések a nevelésben. Várjassy Lajos dr.: A pénz. Zádor Imre: A modern technika fejlődése.

Aradmegyei ármentesítő társulatok vizsgálata.

(Meghíusult egyesítési tárgyalások.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad vármegye birtokos köreire nézve nagyjelentőségű tárgyalás volt tegnap a földmivelésügyi miniszteriumban a megye területén levő két ármentesítő társulat egyesítése érdekében. A tárgyalás régi viszálykodások következményeképpen jött létre, egyenesen a földmivelésügyi miniszterium kívánságára, mely a társulatok kissé zavaros viszálykodásában végre rendet akart teremteni. Az előzmények a következők:

— Aradmegyének két ármentesítő társulata van: Az Aradmegyei Ármentesítő Társulat, melynek hatásköre és működés tere csak Zarádon tulig terjed és a Felsőköri Ármentesítő Társulat, mely különösen a Töz és Bél patakok szabályozását tűzte ki célul. Ez a két patak ugyanis évtizedekig nagy árvizekkel öntötte el a mellettük és körülöttük elterülő földeket, úgy, hogy végre is összekellett fogniok az érdekelteknek a fenyegető veszedelem elhárítása végett.

A Felsőköri Ármentesítő Társulat megalakulását siettetette a Töz és Bél patakok közötti érdekelttségnek az a kialakult véleménye, hogy az Aradmegyei Ármentesítő Társulat adminisztrációja és igazgatása túlságosan drága s a közcélra szánt összegekből túlsokot emészt föl. Ez a kis pikantéria szülte meg a csakhamar nagy és hasznos munkakörű társulatot, mely kitisztította a Töz patak medrét és pedig olyan alaposan és olyan buzgalommal, hogy a másik érdekelttség, mely a megyei ármentesítő társulathoz tartozott, feljajdult belé. Nem kevesebb történt ugyanis, minthogy a Töz és Bél patakok vize rázudult a megyei érdekelttség földjeire, különösen az 1915. és 1916. években, midőn a szokatlanul bő csapadék következtében óriási földterület került víz alá.

Az Aradmegyei Ármentesítő Társulat táviratok és feliratok özönével árasztotta el a földmivelésügyi miniszteriumot s mindezekben azt kérték, hogy a kormány kötelezze a felsőköri Ármentesítő Társulatot azoknak a vízműveknek és csatornáknak a létesítésére, amelyek a Bél és Töz patakok vizét — Borosjenő fölött — a Fehérkörösbe fogják szállítani.

A körösi társulat azonban nem volt hajlandó ezeket megépíttetni. A huzavona évekig tartott, míg végre a Tiszavölgyi Ármentesítő Társulat, mely mindkét aradmegyei társulat fölött felügyeleti joggal bír, megunt a viszálykodások tengeri kigyójának állandó felbukkanását és előterjesztést tett a földmivelésügyi miniszternek a két aradmegyei ármentesítő társulat egyesítésére.

A miniszter a beszerzett információk alapján ezt el is rendelte és tegnap Boksa Lajos miniszteri tanácsos elnöklete alatt megkezdődött a tárgyalás, melyre mindkét társaság kiküldötteket delegált. Az aradmegyei földbirtokosokat eminenter érdeklő tárgyaláson a Felsőköri ármentesítő társulat részéről megjelentek: Solymossy Lajos báró, Szekendy Kálmán és Sebestyén József dr., az Aradmegyei Ármentesítő Társulat pedig Ambrus Cyrill, Csukay Gyula főszolgabíró, Lázár Zoárd dr. és Ujj János képviselték.

Az egyesítés alapját az a megoldás tette volna reálissá, hogy milyen arányban viselje egyik vagy másik társulat a terheket. Ezek a terhek a költségek, illetőleg két részre oszlanak. Először az igazgatási költségek, másodsor a Töz és Bél patakok szabályozásának és csator-

rázásának költségei. A megyei társulat azt kérte, hogy az igazgatás terheinek 78 százalékát viselje a felsőköri társulat, 22 százalékát pedig a megyei; a Bél és Töz patakok szabályozásának terheiből 76 százalék essék a felsőköri társulatra, 24 százalék pedig a megyeire.

Ezt a prozociót hosszú tárgyalás kísérte, mely végre is eredménytelenül végződött, mert a Felsőköri Ármentesítő Társulat képviselői ezt az elosztási tervet nem tartották igazságosnak. Így az árvízre dagadt ügyben a földmivelési miniszternek kell legközelebb döntenie.

Egész Öselt elfoglalták a németek.

Berlin, október 17. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harcok:

Rupprecht bajor trónörökös hadseregportja:

Flandriában a tüzérségi harc az Yser árterületétől a Lysig tegnap ismét jelentékeny erőre emelkedett. Este egyes szakaszokon, ma reggel pedig az egész vonalon fokozódott a tüzelés. Felderítő útközveteken kívül, amelyek a Labasse csatorna és a Searpe között is számos alkalommal folytak, gyalogsági harcok tevékenységre is került a sor.

A német trónörökös hadseregportja:

Tegnap a tűzharc Soissonsól északra keletre oldalt kiterjedt és időnként nagyon heves volt, éjjel is tartott. A nyugati Champagneban az Argonnokban és a Maas keleti partján a harci tevékenység szintén nagyobb hevességet ért el, mint az utóbbi napokban. 10 ellenséges repülőgépet és kötött léggömböt lőttünk le. Büelew hadnagy pedig 20. ellenfelét terítette le légi harcban. Dünkirchent repülőink újra és megállapított tűzhatással bombázták. Ellenséges repülőket nyílt városok ellen intézett bombatámadásainak vizszozásául bombákat dobtunk a francia hadművelési területen belül fekvő Nancy városra. Nagyobb tűzvészeket is idéztünk elő.

Keleti harcok:

Csapatunk a Sverbe félszigeten még ellenálló ellenséges erőket legyőzték. Ösel szigete ezzel teljesen birtokunkban van. A szakmány növekszik. Tegnap több mint 1100 foglyot szállítottunk be. Tengerészeti haderőink Öseltől északra és a rigai öbölben orosz rombolókkal és ágyúnaszádokkal harcot vívtak, amely ránk nézve kedvezően végződött. Az ellenséges hajókat a nélkül, hogy veszteséget szenvedtünk volna visszatérésre kényszerítettük. Tengerészeti léghajóink bombázták Parnaut. Itt nagy tűzvészek törtek ki. A szárazföldi arcvonalon a harci tevékenység több helyen jelentékenyen feléledt. Az oroszok előrenyomuló portyázó osztagait elűztünk.

Macedóniai harcok:

Nem volt nagyobb harci tevékenység. Ludendorff, elsőfőszállásmenter. (Minisztereinkétség sajtóosztálya.)

A „Máriás-király” szalonja családja.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A fővárosi rendőrséget egy kétszáz ezer koronás család leleplezését és a család elfogataása foglalkoztatja. Az ügy minden részletében még nincsen tisztázva, de a rendőrség tovább folytatja a nyomozást és bizonyos, hogy a nyomozás még sok érdekes részletet fog felszínre hozni.

Tegnap megjelent Jeszenszky detektív-főnöknel Turletaub Szigfrid kereskedő és elmondta, hogy egy Fischer Károly nevű ügynök egy vaggon szalonját kínált neki eladásra egy magát meghevezeni nem akaró asszony megbízásából, még pedig kilóját 27 koronáért, holott a maximális ára 8 korona 40 fillér. A kereskedő a detektívnek segítségét kérte az árdrágítók leleplezésére és felajánlotta, hogy 200 ezer koronát ad át bizalmi emberének, Erdős Zsigmond ügynöknek, aki szintén részt fog venni az árdrágítók leleplezésében.

Jeszenszky detektív-főnök a nyomozással megbízta Gellért detektívét, aki felkereste Fischert és Zenk Eduárd néven bemutatkozva, hajlandónak nyilatkozott a szalonja átvételére. Fischer kijelentette, hogy a szalonja a Váci-körut 31. szám alatt egy bódében van, néhány nap múlva átvehető, de a vételárát előre kell fizetni. Az állítólagos Zenk és Fischer megállapodtak abban, hogy a Vigszínház-kávéházban találkoznak, ahol az üzletet végleg megkötik. Itt csakugyan találkoztak, de az üzletet nem perferuálták, hanem elmentek Fischer egyik rokonának, Klein Ignácénak Lipót-körut 15. szám alatti lakására.

Fischer a rokonánál kötelezet adott Zenknek, amely kötelezte magát 100 méter mázsa szalonja szállítására és elismerte, hogy a maximális ár fejében 5 ezer koronát vett fel. Zenk átadott Fischernek 5 ezer koronát és kijelentette, hogy a vételár többi részét akkor fizeti ki, ha Fischer megmutatja, hol van a szalonja. Az üzlet megkötésénél ott volt Erdős ügynök is, aki felszólította a detektívét, hogy csak fizesse ki az egész összeget. A detektív át is adta Fischernek a további 195 ezer koronát.

Gellért ezután lesietett társaihoz, hogy értesítse őket a történetéről. Mig a kapuban Csutor detektívvel beszélt, észrevette, hogy Erdős kilép a kapun és sietve, szinte futva távozik. Gellért utána sietett, megállította és megkérdezte, miért távozik. Erdős erre kijelentette, hogy az üzletet megkötötték, így reá szükség nincs és elmegy. A detektívnek gyanus volt a dolog és visszavitte Erdöst a lakásba, de Fischer már elszökött onnan.

A detektívek elmentek a Lipót-köruti bódéba, ahol egy Breiterné nevű hentesnőt találtak, aki kijelentette, hogy semmit sem tud az üzletről, annál kevésbé, mert neki szalonja egyáltalán nincs is. Ezután megindult a hajszja Fischer után. Vámos detektív, aki személyesen ismeri Fischert, elment Fischer anyjához, aki kijelentette, hogy nem tudja, hol van a fia, de úgy tudja, hogy valami nagyobb szabású zsiruzlete van és ezután jár. A detektív tudta, hogy Fischer a Lantos-kávéházba szokott járni. Elment a kávéházba és a kártyaszobában csakugyan megtalálta. Amikor Vámos detektív felszólította, hogy adja vissza a pénzt, Fischer kijelentette, hogy ő csak 5 ezer koronát kapott, a többi pénzről azonban tudni sem akart. Később azonban beismerte, hogy a többi pénzt sógorának lakásán a tükrök mögé rejtette el. A detektívek a pénzt a rejtett he-

Ilyen meg is találták. Erdős ügynök szerepe még nincsen teljesen tisztázva. Kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy azért ment el, mert Fischertől fáradsága díjául 6 ezer koronát kapott.

Fischer kártyás embernek ismerik. Valamikor vagyos ember volt, de minden pénzét

elkártyázta. Mindig Máriás-t játszott, partiját 200—300 koronába és mindig vesztett. Ismerősei, akiknek jövedelmi forrása volt Fischer játékszenvedélye, *Máriás-király*-nak nevezték. A Máriás-királyt a rendőrség ma délelőtt letartóztatta.

Egymással nem beszélő miniszterek.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Politikai körökben még most is sokat beszélnek Beck Lajos államtitkárságáról, amely mint valami pandantja a Mohamed koporsójának, az ég és föld között lebeg. Emlékeztet, hogy annak idején Vázsonyi Vilmos és Károlyi Mihály gróf között differenciák támadtak az analfabéták szavazati joga körül. Vázsonyinak aggódalmi támadtak, hogy az írni és olvasni nem tudó elemek minden megszorítás nélkül választójogot gyakorolhassanak és viszont Károlyi Mihály gróf szívesen ragaszkodott az analfabéták választójogához. Ebből kifolyólag éles szóváltás keletkezett Károlyi Mihály gróf és Vázsonyi Vilmos között. Ezen a ponton lépett közbe Beck Lajos, Károlyi egyik intimusa, a kit Vázsonyihoz régebbi barátság fűz. Sikerült is neki Károlyit engedékenységre bírni, aki azonban ősi szokás szerint a koncesszió fejében bizonyos biztosítékot kért. Az ilyen biztosítékot „személyts garanciának” szokták nevezni mivelénk a politikus urak. A személyes garancia a jelen esetben odairányult, hogy Beck Lajos neveztesse ki igazságügyi államtitkárnak.

A romantika ama szép napjaiban, amikor még Vázsonyi beszélő viszonyban volt Greccsákkal, Vázsonyi nyugodtan tehetette meg ezt az ígéretet, másrészt a választójogi tervezetben ott láthatjuk Károlyi engedékenységének nyomát, ahol arról szól a javaslat, hogy a Károlyi-keresztesek, az alisztek kivételével, igazoln i tartoznak írni és olvasni tudásukat. Így is csak kulturtényezőnek bizonyult a magyar lakosság analfabéta százaléka, minthogy a függetlenségi pártnak ezt kétségtelenül tehetséges tagját államtitkárságba tudta jutatni. A minisztertanács belátta, hogy országos adminisztrációs érdekét jelent Beck Lajos kinevezése.

Ellenben szinte megoldhatatlan kérdésnek bizonyult, hogy melyik miniszteriumban legyen Beck Lajos államtitkár. Greccsák mellé ugyanis nem kerülhetett államtitkárnak, de bizonyos, hogy igazságügyi államtitkárságot ígértek Becknek, aki a maga részéről férfiasan ragaszkodott az ígérethez, amit neki tettek. Először azt a megoldást találták ki, hogy Beck Lajost kinevezik igazságügyi államtitkárnak és beosztják az átmeneti miniszteriumba. Földes Béla kitörő boldogtalansággal fogadta ezt a hírt, nem beszélő viszonyban lévén Beckkel. (Megjegyezzük, hogy Wekerleünk sok gondot adhat az a körülmény, hogy kormányának több tagja nem beszélő viszonyban van egymással. Szállongó hírek szerint esetről-esetre három-négy szobában tartják meg ezért a minisztertanácsot.) Földes Béla és Beck Lajos egyaránt elégedetlenkedtek a megoldással. A miniszterelnök azzal nyugtatta meg mindkettőt, hogy Beck államtitkársága addigiart, amíg Vázsonyi vissza nem tér Beckkel együtt az igazságügyminiszteriumba. A Vázsonyi—Greccsák-ügy legújabb fejleményei azonban olyan bonyodalmakat idéztek elő, amelyek ezt a terminust a legürsőbb kétségesség stádiumába tolták ki. Mi lesz már most Beck Lajossal? Államtitkári kinevezetése meg sem jelenhetett.

Igazságügyi államtitkár, de az átmeneti miniszteriumba osztották be. Vázsonyival együtt át kellene térnie az igazságügyminiszteriumba, de lesz-e valaha igazságügyminiszter Vázsonyi? Ami eddig csupán a katolikus hierarchiában volt szokás, az megesezt Beckkel. Államtitkár in partibus infidelium.

Budapestről jelentik: A Szecsény—Károlyi bonyodalomban az udvarnagy azon az állásponton van, hogy bármilyen elintézése is legyen az ügynek, előbb ki kell kérnie a király utasítását. Andrassy Gyula gróf azon van, hogy valamely formula segítségével a szövetség minden eklat nélkül kibogoztassék, természetesen mindkét fél megalégedésére. A jelen stádiumban nem lehet lovagias ügyről beszélni, noha mindkét fél részéről bizalmi férfiak keresik az ügy tisztázásának módját.

Wekerle Sándor a pártok egyesüléséről.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: Az Apponyi párt ma este pártvacsorát rendezett, melyen a kormány tagjai Serényi Béla és Zichy Aladár gróf kivételével mind megjelentek. Jelen volt a vacsorán sok főispán és a kormányt támogató pártok tagjainak sorából igen sokan. Szentiványi Árpád üdvözölte a vendégeket és a kormány tagjait elvette.

Ezután Wekerle Sándor miniszterelnök emelkedett szóíjárásra és mindenekei előtt megköszönet az üdvözlést. Örömeinek ad kifejezést, hogy a kormányt támogató pártok tagjai ilyen nagy számmal jelentek meg a vacsorán. Ebben az összetartás megnyilvánulását látom — mondotta a miniszterelnök — annak az összetartásnak, amelyet még csak tárgyi okok akadályoznak meg, remélem azonban, hogy ezek a felülgásbeli különbségek is hamarosan el fognak tűnni és akkor semmi sem állja útját annak, hogy az összetartás teljesen lehetővé váljék. Erre szükségünk van, ha meg akarjuk valósítani azokat a nagy célokat és feladatokat, amelyeket magunk elé tűztünk. Nagy cél és nagy feladat az, hogy demokratikus irányban akarjunk terelni hazánk állami életét és társadalmi átalakulását. Ezt az összetartást minden áron meg kell teremteni és ezenkívül szükségünk van a nagy erkölcsi erőkre is. Pótolni kell azokat a hatalmas nagy erőket, amelyeket a háború ütött ki sorinkból, biztosítani kell az ország gazdaságát és elviselhetővé kell tenni a nagy terheket. Arra írti poharát, hogy ez az összetartás maradandó legyen és hogy ez alkossa meg azt az erkölcsi erőt, amely a nagy célok és feladatok elérésére szükséges.

Kállay Ubul a vendégek nevében köszöntötte a függetlenségi pártot, reméli, hogy a mostani nehézségek hamarosan el fognak tűnni és akkor lehetővé válik, hogy megértés és testvéri szolidaritás alapján egy párt-

ban tömörülve támogassák a pártok a kormányt.

Apponyi Albert volt a következő felszólaló, aki többek között ezeket mondta: Nagyon természetes, hogy a közös célok elérése céljából megcérlelődik az a gondolat és vágy, hogy együtt jussunk el a nagy célok betetőzésére. Felemlítették bizonyos tárgyi akadályokat. Szeretem, hogy erről van szó, mert ez kizárja azt, hogy személyi akadályokról lehetne szó. A tárgyi akadályok tiszteletre méltóak, noha az erőkiéjtést, az energiát gátolják, de az erkölcsi erőt nem. Ami nagy célunk egyik része a népjogok kiterjesztésére irányul, a másik feladatunk a nemzeti élet teljessé tétele. Arra emelem poharam, hogy e nagy feladatok megalkotását éljük meg mi öregek is, mert az a sejtésem, hogy nem vagyunk nagyon messze ettől az időponttól és kívánunk a nemzetnek egy szebb, és magyarabb országot.

Budapestről telefonálja tudósítónk. A munkapárt vitarendező bizottságot küldött ki, amelynek tagjai Beöthy László, Teleszky János, Klebelsberg Kunó gróf, Vadász Lipót, Madarassy Back Gyula, Farkas Pál és Rakovszky Irén.

Budapestről jelentik: A nép párt és a keresztény szocialista párt legközelebb egyesülni fog. A két párt vezetősége között a tárgyalások folynak és már befejezés előtt állnak.

Makóról jelentik: Justh Gyula mandátumának kérdése széles hullámokat ver Makó és környékének érdeklődésében. A Justh-névhez és a Justh-eszményhez való ragaszkodás miatt kérte meg a város az elhunyt párvezér fiát, Justh Jánost, hogy vállalja a képviselőiséget. Justh János válasza tagadó volt. Ha Justh János másodsor is elhárítja magától a képviselőiséget, a választók megbízottai Dózsa Sámuel dr. vármegyei főügyészhez fordulnak és neki ajánlják fel a mandátumot — ugyancsak másodsor Dózsa jelöltségét. Károlyi Mihály gróf is roknérzessel nézi, mert saját kijelentése szerint sok jót halott Dózsa Sámuelről, magától Justh Gyulától.

Általában valószínűnek tartják, hogy Dózsa vállalja a jelöltséget, amely esetben egyhangú választás lesz Makón. Ha ellen Dózsa Sámuel is elhárítaná magától polgártársai bizalmát, akkor több jelölt lép csatasorba a kerület mandátumáért. Jelölteknek emlegetik: Eckhardt Vilmos földbírtokost, aki népszerű a megyében, Nagy Károly dr. református lelkész, valamint a kisgazda-pártnak nem is egy, de több tagját.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi heti műsor.

Csütörtök: *Rigoletto*, opera, Kertész Vilmos fellépésével.

* A színházi iróda hírei. Hosszu pihenetés után ismét színre kerül *Rigoletto*, Verdi hatalmas operája, melyet most teljesen új betanulással mutat be a társulat. A címszerepet Róna éneklő és Gildát Z. Váradi Margit, a többi szerepek a társulat elsőrendű tagjai között osztják meg. A *Rigoletto* egymásután három estén van műsoron. *Kertész Vilmos*, a budapesti színház kitűnő énekművésze holnap lép először a színpadon a *Rigoletto* operában. Kertész Vilmos a múlt idejben annyira megnyerte a közönség szeretetét, hogy a következő fellépései iránt máris a legnagyobb érdeklődés mutatkozik. *Ifjúsági és népies előadás*. Szombaton délután tartja a társulat a legközelebbi ifjúsági előadást. Ez alkalommal Jókai híres darabja, a *Kárpáthy Zoltán* kerül színre a már ismert elsőrangú szereposztásban. *Vasárnapi előadások*. Vasárnap mint rendesen két előadást tart a társulat. D. u. 3¹/₂ órakor mérsekel helyarákkal a legnépszerűbb operett, a *Mógnás Miksa* van műsoron, este 7¹/₂ órakor Csépreghy kitűnő népszínműve, a *Piros bugyelláris* kerül színre.

ges. Különös súly helyezendő a gyermekvédelemre, vezérelv legyen az 1876: XIV. t. c. 19. §. „A gyermekek egészségi állapota hatósági felügyelet és intézkedés tárgyát képezi”. A nyugateurópai államok között Magyarország gyermekhalandósága a legrosszabbak közé tartozik, ennek oka részben az, hogy az egész Európában szülési arányszámunk a legnagyobb és hogy a csecsemőkor védettsége elhanyagolt és a heveny fertőző betegségek pusztítása óriási; a gyermekhalandóság arányban van a szülési arányszámmal. A sok szülés és nagy halálozás folytán Magyarország kétszer akkora élet- s vagyongazdálkodással szaporodik, mint például Hollandia. Szervezendő a népélelmezés. A népélelmezés szoros összefüggésben van a munkateljesítménnyel s ennek következtében

a népek jól táplálkozása a nemzeti vagyonszaporodásának elsődrendű tényezője.

Referátumok tárgyai lesznek még: az egészségügyi közigazgatás reformja, kórházügy, népesedés-politika gazdasági szempontból, népesedés-politika fajai szempontból és lakásügy nagy súly helyezendő kellő mennyiségű lakás termelésre, minek kellékei a telek- és földspekuláció megtörése, mire nézve nélkülözhetetlen az elavult magyar adórendszernek megszüntetése, mely a föld és telekspekulációt mintegy intézményesen előmozdította és a lakástermelést intézményesen meggátolta.

Ime rövid vázlat a népegészségi országos nagygyűlés programjának; látjuk, hogy ennek leendő keresztülvitele mily nagymértékben fogja fokozni a nemzeti jólét s vagyongyarapodását.

Nincs cipő az aradi üzletekben.

(Egy aradi kereskedő tapasztalata Ausztriában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A tél a küszöbön áll és a sok, nehéz gond mellé egy igen félelmetes baj sorakozik: a cipőhiány. Megállapítható tény, hogy az aradi kereskedők raktáraiban ma már alig van áru és, hogy az aradi kereskedők elérkeztek oda, hogy a legkomolyabban foglalkozzanak azzal a kérdéssel, ne zárják-e be üzleteiket.

Az Aradi Közlöny mai számában olvasható az az interpelláció, amelyet az osztrák parlamentben mondottak el tegnap amiatt, hogy a magyar kormány nem enged elég élelmiszert kivinni Ausztriába. A közéleti miniszternek az interpellációra adott válaszában hirtelen keressük azt a kijelentést, hogy amit engedünk az is túlnagylelkűség, és majdnem azt mondhatnánk, könnyelműség Magyarország részéről, amely Ausztria jóvoltából ma már majdnem ott tart, hogy mezitláb lesz kénytelen járni. A magyar kormány a háború egész ideje alatt ontotta a bőség szaruját Ausztriába, ellenben az osztrák kereskedelmi miniszter ma csöndben rendelte el szeptember 28-án, hogy Ausztriából cipőt Magyarországra behozni tilos.

Egy aradi nagykereskedő, aki ma érkezett haza tíz napig tartott útjából, igen szomorú tapasztalatairól a következőket mondotta el az Aradi Közlöny tudósítójának az aradiak város cipőhiányáról és annak okairól.

— Megállapítható, hogy Magyarországon cipő nincs. A hazai gyártás sohasem volt elégséges, mert az itthoni gyárak a szükségletnek a felét sem tudják ellátni. Budapesten szak-körökben arról értesültem, hogy igen rövid idő alatt a cipőkereskedőknek legalább egy harmada becsukja üzletét. A Temesvár egyik legnagyobb cége már beszüntette az árusítást, már pedig mint ismeretes Temesvárott van cipőgyár és ha valaki, akkor az ottani kereskedők tudnának első kézből vásárolni.

— Tíz napig jártam keresztül-kasul Ausztrián és minden lehető és lehetetlen forrást felkutattam, mert áruvá szükség van. Mindennél a kormány tilalmat tartották elém, amelyet azzal indokolnak meg, hogy azért adta ki a kereskedelmi miniszter, mert nem kapnak tőlünk elég élelmiszert.

Érdemes, hogy a megszállott területekre szabad a szállítás és oda elég nagy mennyiségben köldnek árut az osztrák gyárak. Az igaz, hogy már a régi folyamán is nagy nehézségek küzdtek Ausztriában a nyersanyag beszerzése miatt, de mégis sokkal könnyebben ju-

tottak hozzá mint a mi iparosaink és gyáraink. Fel is dolgozták azt és perfektuálni akarták a magyarországi rendelkezéseket, azonban — mint említettem — szeptember 28-án kiadott kiviteli tilalom következtében visszatartották a már becsomagolt árut. Ezeket a bajokat legfeljebb a kormány segíthetne, ha utat és módot találna a külföldi behozatalra.

— Az osztrák helyzet kialakulása annyival súlyosabban érinti a magyar közönséget, mert még fatalpu cipőt sem tudunk árusítani, minthogy az augusztusi rendelkezéseket — amelyek még nem estek a tilalom alá — nem perfektuálták és most azokat is visszatartják. Svájcban elég cipőt gyártanak, azonban a devizaközpont nem ad behozatali engedélyt, illetve csak igen csekély mennyiségre, ami alig jöhet figyelembe. Az Országos Cipőközpont és a kormány között a svájci behozatalra tárgyalások folynak, azonban amikorra ezek eredményre vezetnek, addigra annyira mélyen benn leszünk a télben, hogy a svájci árunak alig vehetjük majd valami hasznát. Ezeknek az állapotoknak aztán az a következménye, hogy a legrosszabb minőségű, ragasztott talpu cipő is óriási áron adható csak el s a közönség elégedetlensége, zugolódása még csak szaporodni fog. Sajnos semmi kilátás sincs arra, hogy a helyzet javulna, sőt ha a mai stagnáció nagyobb mérvet talál öltetni, akkor ennek a hatása nemesak az érdekelt kereskedelmi köröket sújtja, hanem a lakosság legszelesebb rétegeinek életében is olyan mélyreható változást idéz majd elő, amelyek megelőzése a kormányzó körök legsürgősebb feladataul tekintendők. Cipő nélkül nem járhatnak az emberek, mert akkor igazán megáll az országban az élet. Az esős időszak elkövetkeztével egy mezitlábos nép a teljes pusztulásnak néz előre.

VÁROS ÉS MEGYE

A virillsek jegyzéke. Arad sz. kir. város igazoló választmánya által 1918. évre összeállított legtöbb adót fizetők névjegyzékét az 1886. évi XXI. t. c. 28. §-a értelmében 1917. évi október 17-től november 1-ig bezárólag terjedő 15 napra a városháza I. emeletén lévő hivatalos helyiségben közszemlére kiteszem azzal, hogy abba a közszemlére kitétel ideje alatt bárki betekinthet és ellene ezen idő alatt Arad sz. kir. város állandó bíráló választmányához címezve hivatalomnál benyújtandó írásbeli felelkezésrel élhet. Varjassy Lajos, polgármester.

Városi tisztviselők

kivánságai.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A városi tisztviselők, mint az Aradi Közlöny megírta, legutóbbi értekezletükön elhatározták, hogy anyagi helyzetük érdekében küldöttséget menesztenek Varjassy Lajos polgármesterhez. A küldöttség, amelynek tagjai voltak Lőcs Rezső helyettes polgármester, Joo Béla árvaszéki elnökhelyettes, Kilenyi János főszámvevő és Beretz Ferenc rendőrkapitány, ma délelőtt tisztelgett a polgármesternél. Lőcs Rezső helyettes polgármester előterjesztette a tisztviselőknek nyolc pontba foglalt kivánságait és hangsúlyozta, hogy a polgármester mindig együtt érzett a tisztviselőkkel és megszüntetni igyekezett bajaikat és sérelmeiket. A tisztviselők éppen azért előzőleg a polgármester elé terjesztik kivánságaikat, hogy csak azok kerüljenek a törvényhatóság elé, amelyeket a polgármester is jogosoknak és teljesíthetőeknek talál.

Varjassy Lajos polgármester kijelentette, hogy a tisztviselők kérelmeit a legnagyobb mértékben pártolj és reméli hogy a törvényhatóság is méltányolni és teljesíteni fogja azokat.

Ma délután a főtisztviselők Lőcs Rezső helyettes polgármester elnöklésével értekezletet tartottak, amelyen a pontokba foglalt kérelmeket tárgyalták. Mindenekelőtt megállapodtak abban, hogy javaslatot terjesztenek a közgyűlés elé, hogy a családi pótlékot a miniszteri rendelet értelmében kétszeresre emeljék fel. A pontokba foglalt kérelmek közül az első, amely szerint ugyanolyan állami hadisegélyt kapjanak, mint aminőt a kormány kér az irdemnitásban az állami tisztviselőknek és ha ez kisebb, a különbséget a város fizesse meg, a közgyűlés elé terjesztik. A második pontot, hogy a hadisegélyt ne csak a törzsfizetés után hanem az összes pótlékok után is számítsák, szintén a közgyűlés elé terjesztik. Ellenben a harmadik pontot, hogy a jelenleg VII. fizetési osztályban levő tisztviselők, amennyiben a várakozási idő lejár, a VI-ik osztályba léphessenek elő, ugyanugy, mint a megyénél, mint törvénybe ütközött, nem terjesztik a törvényhatóság elé.

A negyedik pontot, hogy a várakozási időt 1917. július 1-től visszamenőleg, öt évről 3 évre szállítsák le és az ötödik pontot, hogy mindazoka tisztviselők, akik magasabb fizetési osztályba nem léphetnek elő, szolgálati pótlékot kapjanak, szintén pártolólag terjesztik a közgyűlés elé.

A hatodik pont, amelyben beszerzési csoport megalakítását kérik, hogy ez az életszükségleti cikkeket olcsóbban juttassa a tisztviselőkhez, mint külön kérelem kerül a közgyűlés elé. Ugyancsak külön kérelemként kerül a közgyűlés elé a 7. pont, amely szerint az összes városi tisztviselők jótállása mellett a törvényhatóság a beszerzési csoportnak szükséges forgatókéül 50 ezer korona kölcsönt vegyen fel. A 8. pont, hogy a beszerzési csoport a városi majorban 30 hold földet kertgazdasági célokra kapjon, szintén mint önálló kérelem kerül a közgyűlésbe. Mint önálló indítványt terjeszti az értekezlet a törvényhatóság elé a tisztviselőknek azt a kivánságát, hogy Arad a II. lakbérosztályba kerüljön, illetve hogy a törvényhatóság ilyen értelemben járjon el az országgyűlésnél.

Foglalkozott az értekezlet a kisebb javadalmazású állások átszervezésével is, de úgy

döntött, hogy ezt akérdést, amellyel a szervezeti szabályzatot megbolygatnák, most nem viszi a közgyűlés elé, hanem a szabályzat általános átszervezésekor, valószínűleg novemberben viszi a törvényhatóság elé. Az októberi közgyűlés előtt a tisztviselők kérelmeit a szervező bizottság és a pénzügy bizottság fogja tárgyalni.

Az egész tendencia az, hogy most ne fizetésemelésben részesüljenek a tisztviselők, hanem úgy segítsenek helyzetükön, hogy a várakozási idő leszállításával magasabb fizetési osztályba kerüljenek s így az államsegélyük is nagyobb lesz.

A számvevőség most dolgozik annak kiszámításán, hogy ez mennyi többletköltséget jelent. A törvényhatóság ezáltal bizonyára nem lesz tekintettel a megoldás pénzügyi részére, mert a szükség törvényt ront és ha akármilyen úton, akármilyen forrásból is, de kötelese a tisztviselők helyzetén javítani.

Nem lehet februára felmondani.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A lakbérleti bizottság mai ülésén két érdekes ügyet tárgyalta le. A tárgyalást Uray József járásbíró, a bizottság elnöke vezette, míg a tagok Gyulányi Rezső és Pál Miklós voltak.

Az egyik ügyben a kérelmezőnek nevezett felperes Tagányi Sándor dr. országgyűlési képviselő volt. Mint tudvalevő, a Központi Textilipari Részvénytársaság a Batthyány-utcai házában Tagányi Sándor dr. lakását felmondotta. A képviselő erre ügyvédje, Köpf János dr. útján augusztus 1-én felmondást küldött el Széchenyi-utcai házában lakó Balcsó Antalnak. A felmondás szerint Balcsónak február 1-én kellett volna kiköltöznie a lakásból, hogy azt Tagányi dr. foglalhassa el. Balcsó Antal azonban a felmondást nem fogadta el és így került az ügy a lakbérleti bizottság elé. A bizottság megállapította, hogy a háziúr és lakója annak idején a lakás bérlésére szerződést kötöttek, melyben egy félévi felmondási időben állapodtak meg. Arra nézve azonban, hogy a felmondás bármikor történhet-e, vagy sem, a szerződésben nem állapodtak meg, úgy, hogy a lakbérleti bizottságnak a városi szabályrendelet idevonatkozó rendelkezését kellett a döntés alapjául venni. A szabályrendelet szerint pedig a fél éves felmondások csak május és november első napján történhetnek. Ezért a lakbérleti bizottság Tagányi dr. képviselőjének Köpf János dr.-nak és Balcsó képviselőjének Móga Lajos dr.-nak előterjesztései után megállapította, hogy a felmondás augusztus 1-ről február 1-re érvénytelen. A felmondás jogosságát egyéb tekintetben a bizottság nem bírálta el.

A másik ügy szereplői Stoll Béla aradi lakatosmester és Kormos József kereskedő voltak. Stoll Móga Lajos dr. képviselőjében arra kérte a lakbérleti bizottságot, hogy a házában lakó Kormos Józsefnek küldött felmondását jogosnak mondja ki. Stoll azzal az indoklással mondott fel lakójának november 1-re, hogy annak lakásában halaszthatatlanul szükséges építkezési munkálatok hajthatók végre. A ház egyik főfalán ugyan is olyan repedések vannak, melyeknek megjavítása elodázhatatlan. A házban kintjárt

Nachtnébel Üdön főmérnök, aki a tapasztalatról szakértői véleményt adott, mely szerint a fatrepedések megjavításának halasztása veszedelmes lenne. Kormos viszont Molnár Oszkár dr. útján arrakérte a bizottságot, hogy a felmondást hatálytalanítsa, mert a lakás megjavítása nem olyan sürgős. A bizottság a mai tárgyalásról újabb szakértői véleményadás céljából Péterffy András főmérnököt, az állami építészeti hivatal főnökét, Fábrián Gyula Máv. főmérnököt és Matanovich Árpád mérnököt küldte ki. A szakértők kocsin mentek ki a lakásba, majd szakértői véleményükben azt adták elő, hogy a főfalon lévő repedések tényleg sürgősen javítandók, de a lakás másik oldalán lévő

szobák, melyek nincsenek a megrongálódott falak szomszédságában, továbbra is használhatók és csak is a konyha és egyéb mellékhelyiségek lakhatatlanok. x

A szakértői vélemény beérkezése után Móga dr. a háziúr képviselőjében arra kérte a bizottságot, hogy — miután a lakbérrendelet olyan döntést nem ismer, mely a lakásnak csak egyik részére szól és minthogy négy szakértő véleménye szerint az építkezés halaszthatatlan, — mondja ki a felmondás jogosságát.

A bizottság ilyen értelemben döntött és a felmondást november 1-re jogosnak bírálta el.

Nem élhet a családjának az igazi tudós.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A válóperek légijében egyedülálló az a válóper, amelylyel mostanában foglalkozik a bécsi illetékes bíróság. A férj híres tudós, aki kizárólag tudományának él, egyedüli szerelme, élete célja a tudomány. Minden más ebben az életben mellékes előtte. Feleség, gyermek, a házaselet örömei mind-mind háttérbe szorúlnak a tudományszomj előtt annyira, hogy a tudós valóságos ellenszenvvel viseltetik felesége és gyermeke iránt és meg is indította a válópert az asszony ellen, hogy megszabaduljon tőle és kizárólag tudományának szentelhesse minden idejét, minden tehetségét. Erről a válóperek történetében szinte páratlanul álló esetről az alábbiakat jelenti bécsi tudósítónk:

A bécsi egyetem farmakognóziái osztályának magántanára, Wagner Richárd dr. és felesége közös elhatározásból pert indítottak a bécsi polgári országos törvényszék előtt, 1912-ben evangélikus szertartás szerint kötött házasságuk felbontása iránt. A professzor előadta, hogy speciális szakmájában folytatott intenzív kutatásai következtében kihűlt szívében minden szerelem a felesége iránt és minden érzés a család iránt. A tudomány iránt tanúsított odaadása oly nagy lett, hogy kénytelen volt elhagyni a feleségét és gyermekét és most különszobát bérelt, ahol tudományos kutatásait zavartalanul folytathatja. A feleség előadta, hogy férjének reá nézve megszégyenítő eljárása őt is elhidegítették férjétől.

A polgári országos törvényszék visszautasította a válókeresetet és az indokolásban kimondta, hogy a házastársaknak az az állítása, hogy legyőzhetetlen ellenszenvet éreznek egymás iránt, nem elegendő a válás kimondásához, legalább is olyan indíciomokra van szükség, amelyek következtében a válóok plauzibilitásává válik. Az teljesen érthetetlen, hogy a tudomány szeretője a férj részéről miként idézhette elő a leküzdhetetlen ellenszenvet.

Az ítélet ellen mindkét fél felebbezést jelentett be az országos főtörvényszékhez. A felek jogi képviselője a felebbeviteli tárgyaláson kimutatni igyekezett, hogy teljesen hihető és érthető, ha Wagner dr., aki szakmájában kitűnőség, tudományos kutatásai és munkássága következtében elvesztette minden érzését, minden kötelességérzését, minden benső meggyőződését, hogy családjával törődjék és nincs is más kötelessége, mint saját magának az eltartatása. Eppen így elképzelhető az is, hogy a férj legyőzhetetlen ellenszenvre átszarmazott a feleségre is.

A házasságvédő a válókereset elutasítását javasolta. A felebbeviteli tanács azonban helyet adott a házastársak kérésének és az ügyet

újabb tárgyalás végett áttette az elsőfoku bírósághoz. Az indokolásban kimondja az országos főtörvényszék, hogy a bíróságnak nemesak az érzéshangulatot, hanem azokat a tényeket is mérlegelnie kell, amelyekből az érzéshangulatok erednek.

Orgyilkosságra felbujtó örmesterné.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A bécsi hadosztálybíróság tegnap tárgyalta a 22 éves, nemrég bevonult Zwetschgo Antal szücssegéd bűnügyét. A katonai ügyészség orgyilkosságot büntette és lopás büntette miatt emelt vádat a fiatal katona ellen. A vádiratból kiderül, hogy a Zwetschgét ez év februárjában a breitensee-i lovassági laktanya épületkezelőjéhez Kuszkonovics Tivadar műszaki hivatalnokhoz mint tisztiszolgát osztották be. Néhány nap múlva, hogy a vádlott megkezdte szolgálatát, megismerkedett az abban az épületben lakó Swoboda Jozefinnal, egy a haretéren levő örmester feleségével.

Az asszony, aki valószínűleg rossz befolyással volt a legényre, a katonát az épületkezelő ellen hangolta, amennyiben mindig azt hangoztatta, hogy az épületkezelő milyen gazdag és milyen fősvény. Március elején az asszony rábírta a legényt, hogy a haretéren levő Seros Lajos törzsörmester lakásából különböző holmit és ékszert lopjon, amit a vádlott meg is tett. Március 30-án este 9 óra felé, Zwetschgo megtámadta az épületkezelőt, aki a kaszárnyából haza felé tartott és hátulról egy baltával több csapás mért az épületkezelő fejére. Az épületkezelő a súlyos csapások következtében hat hét alatt gyógyuló súlyos sérüléseket szenvedett.

A tegnapi tárgyaláson a vádlott teljes beismerésben volt. Elmondta, hogy Swoboda asszony, akivel viszonya volt, mindig azt hangoztatta, hogy tegye el láb alól a nagyon fősvény épületkezelőt. Legelőször azt akarta az asszony, hogy mérgezze meg az épületkezelőt. Az orvtámadás előtti éjszakát az asszonynál töltötte, aki egész éjjel unszolta, hogy ölje meg a tisztet, mert attól tart, hogy leleplezi a lopásokat. A támadás előtt néhány órával egyszerűen visszajött a frontról Seros törzsörmester és megparancsolta a legénynek, hogy hozza el az épületkezelőtől lakásának kulcsát. Azonnal elfotott az asszonyhoz és jelentette neki, hogy Seros megérkezett.

A tanúként kihallgatott Swoboda asszonyt, egy 29 éves éppenséggel nem rokon,

szenves nőt vizsgálati fogságból hozták a bíróságra. Határozottan tagadta, hogy a vádlottat a merényletre rábírta volna és tagadta azt is, hogy a fiatal katonával viszonya lett volna. Ezzel szemben a vádlott megmaradt vallomása mellett.

A bizonyítási eljárás befejezése után a hadosztálybíróság Zwetschge Antal orgyilkosság kísérletének büntette és lopás büntette miatt hat esztendei súlyos, szigorított börtönbüntetésre ítélte.

H I R E K.

Rossz gazdálkodás miatt felbontott szerződés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az aradi királyi törvényszék felelősségi bírósága ma egy érdekesebb ügyet tárgyal. Ötvenegy Sarlot Domokosné Arad határában lévő huszonkét katasztrális hoknyi szőlőjét néhány évvel ezelőtt haszonbérbe adta Kádár József aradi vállalkozónak. A haszonbér ugyan ezerkétszáz korona és a termés esyharmadának át szolgáltatása volt kifizetve.

A szőlő tulajdonosnője pár hónappal ezelőtt arról értesült, hogy a haszonbér nem éppen olyan gazdálkodást folytat, amelyet a bérbeadó elvart volna. Sarlot Domokosné ezért felkérte Varga Miklós vincellér iskolai igazgatót, hogy tekintse meg a haszonbérbe adott szőlőt és mondjon az ottan folyó gazdálkodásról szakértői véleményét. Ezzel egyidejűleg a szőlő tulajdonosnője felszólította a bérlőt, hogy a szerződést hatálytalanítsák. Kádár József azonban ebbe nem akart belemenni.

Az ügy a járásbíróság elé került, ahol a vincellériskolai igazgató véleménye alapján, mely szerint a bérlő gazdálkodása rendkívüli károkat okozott, a járásbíróság a szerződést hatályon kívül helyezte. Kádár a határozatot megelégedett és így került az a felelősségi bíróság elé. Móra Lajos dr. özv. Sarlotné képviselőjében elmondott perbeszéde után a bíróság szintén hatálytalanítást mondta ki a szerződést és az alpelest ezernégyszázhatvan korona perkötségben és névszázharminckét korona felelősségi költségben elmarasztalta.

A vasuti új vitelűjék.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítók: November elsején lép életbe a Máv. új személy, podgyász és express dijszabása. A személydijszabás különösen a gyorsvonatoknál, valamint az első és másodosztályú utazásoknál drágult meg jelentékenyen. A gyorsvonatokon be fogják vezetni a harmadik osztályt is. A legnagyobb távolságra, 1400 kilométerre a gyorsvonati árak: első osztály 187, másodosztály 116, és harmadik osztály 76 korona lesznek. A személyvonatoknál 132, 76 és 42, 50 korona lesz. A legkisebb gyorsvonati távolság, tizenhat kilométerig 7,90, 4,80, 2,90 korona lesz. A személy- és vegyesvonaton a legkisebb távolság egytől öt kilométerig 1,30 korona, 60 fillér és 34 fillér lesz.

A bérletjegyek ára: a gyorsvonatokra is érvényes bérletjegyeké: első osztály 3200 korona, második osztály 1800 és harmadik osztály 1000 korona. Félévre szóló ugyanilyen bérlet jegyek 2300, 1300 és 720 korona. A bérlet kiállításai illeték, valamint az óvadék változatlan marad. A két személyre szóló közös bérlet jegyeket beszüntetik. A már eddig kiadott bérletjegyek lejártaig érvényben maradnak. Gyorsvonatokon magasabb kocszi osztály használata csak akkor

engedhető meg, ha az utas a magasabb kocszi osztályban megtett vonalra a magasabb kocszi osztály és a már megváltott jegy közötti árkülönbözetet pótilleték nélkül megfizeti.

A magánvasutak alkalmazottainak háborus pótléka.

Budapestről telefonálja tudósítók, hogy a magyra magánvasutak igazgatóságai ma a fővárosban Fabry Sándor dr. Acsev. vezérigazgató elnöklésével ülést tartottak, melyen beható tárgyalás után megállapodtak abban, hogy igazgatóságuknak ugyanolyan háborus pótlék megadására tesznek javaslatot, mint a most benyújtott törvényjavaslatban a Máv. alkalmazottai részére adandó háborus pótlék. Elhatározták azt is, hogy felkérjék a kormányt, hogy adja meg a módot arra a személytarifák emelésére olyan mértékben, amint az a Máv-nál is tervben van és végül kimondták azt is, hogy remélik, hogy a kormány a háborus pótlékok után az adómentességet megadja, mert a magánvasutak alkalmazottjai ugyanolyan munkát végeznek az ország és a közönség érdekében, mint az államvasutak alkalmazottjai és így méltánytalan és elkeserítő volna őket más elbánásban részesíteni. Beható tárgyalások folytak még a vasutak alkalmazottjainak háborus ellátása tekintetében, az élelmiszerek beszerzése és biztosítása dolgaiban, a tarifa revízió és a polgári perrendtartás tervezetének a magánvasutakra vonatkozó rendelkezése tárgyában.

— Új államtitkárok. Budapestről telefonálja tudósítók: A király Emmich Gusztáv és Hollán Sándor miniszteri tanácsosoknak az államtitkári címet adományozta. Emmich Földes Béla oldalán, mint az átmeneti miniszterium államtitkára fog alkalmazást nyerni.

Hollán államtitkár már eddigi közéleti tevékenysége is a legszélesebb körű elismeréssel találkozott és most a legmelegebb szimpátiákat kelti ez a fényes kitüntetés számba menő előléptetés. Mint a kereskedelmi miniszterium egyik legkiválóbb munkása és szaktekintélye, a magyar közgazdasági életnek kimagasló kapacitása, aki úgy a szakkörök, mint az előkelő társadalom nagyrabecsülését és tiszteletét vívta ki a maga részére.

— Barabás Béla a III. kerület városatyja jelöltje. A jövő hónap 4-én töltik be választás útján az időközben megüresedett törvényhatósági bizottsági tagsági helyeket. A függetlenségi pár már készülődik a választásokra. A III. kerületi függetlenségi párt végrehajtó-bizottsága Priegl István dr. elnöklésével ma este értekezletet tartott, amelyen a jelöltség kérdésével foglalkoztak. Ferch Odön tanár ajánlatára a végrehajtó-bizottság egyhangulag Barabás Béla főispánt jelölte a megüresedett tagsági helyre. A végrehajtó-bizottság elhatározta, hogy küldöttségileg kéri fel Barabást a jelöltség elfogadására. A küldöttség a napokban keresi fel a főispánt és kifogja fejteni, hogy a III. kerület ragaszkodik jelöltetéséhez, mert Barabás mindig a III. kerülethez állott legközelebb ugyanarra, hogy a került fiának tekinti őt.

— Honvédtisztek tanítják a történelmet. Nagyváradról jelentik: A honvédelmi miniszter rendeletet intézett a nagyváradi 4. honvédszalógezdred pótzászlóalj parancsnokságához, amelyben közli, hogy az idei tanévben a nagyváradi fő középiskolákban hetenként a történelmi órákon diáreleken járt és kitüntetett honvédtisztek tartanak előadást a fiataisáknak személyes tapasztalataikról a magyar katonákról és a ha-

zaszeretetről, amelynek csillagost és arany veszet májuk az előadók adták bátorfárukkal. A rendelet intenciójának megfelelően a pótzászlóaljnál már megkezdtek azok a tiszteknek az összeírását, akik a modern történelmi tanítás mesterei lesznek a nagyváradi középiskolákban és rövidesen kardosan, mellükön a ragyogó ordokkal, szemükben a múlt eszták reszkető visszafényével bevonulnak a békés iskola-termekbe a honvéd hősök, hogy rezejenek a tanulóknak apáik és testvéreik megváltó hazaszeretetről.

— Halálozás. Öszinte részvétellel értesülünk, hogy Zádor Bertalan, az Első Magyar Általános Biztosító-Társaság aradi főigazgatójának főosztályvezetője hosszas szenvedés után 60 éves korában Budapesten elhunyt. Zádor Bertalan 42 éves állott intézete szolgálatában s hosszú hivatalnok működése alatt úgy felebbvalójának, mint tisztviselői társainak osztatlan rokonszenvét bírta. Halála híre városszerte öszinte részvételt keltett. Az elhunytban Zádor Jenő hirlapíró, az Aradi Közlöny volt munkatársa atyját gyászolja. — Zádor Bertalant holnap helyezik örök nyugalomra Budapesten a Farkas-réti temetőben. A temetésen Balabán Adolf vezetésével jelen lesz az Első Magyar Általános Biztosító-Társaság egész tisztviselői kara.

Wiszkidenszky Géza honvédhuzár-százados, a nemrég feloszlott aradi népfelkelő örszázalóli volt parancsnoka tesnap egy fővárosi szanatóriumban hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunyt századost kiterjedt rokonság gyászolja.

— Kitüntetés. A hivatalos lap közli, hogy a király Fischer Andor 33. gyalogezredbeli tartalékos hadnagyot az ellenséggel szemben vitéz magatartásáért a legfelső dicséret elismerésben részesítette.

— Rendelet az államsegély havi részleteinek ideiglenesen tovább kifizetéséről. A hivatalos lap mai száma a következőket közli: A minisztertanács, tekintettel arra, hogy a közszolgálati alkalmazottak részére az 1916. XXV. törvényekkel engedélyezett egyszeri háborus segélyeknek utolsó havi részlete 1917. évi október havában fizettetett ki, s hogy a közszolgálati alkalmazottak újabb háborus segélyéről szóló és alkotmányos tárgyalás végett az országgyűlés elé terjesztett törvényjavaslatnak törvényerőre emelkedése esetén engedélyezhető újabb háborus segélyek 1917. évi november hó 1-éig előreláthatólag nem lesznek kiutalványozhatók, elhatározta, hogy a közszolgálati alkalmazottak részére az eddigi háborus segély 1917. évi október havi részletének megfelelő havi részletek átmenetileg továbbra is kifizetessenek és hogy a közszolgálati alkalmazottak részére 1917. évben engedélyezett beszerzési előlegek törlesztési részletei fejében átmenetileg csak az 1916. évben engedélyezett beszerzési előlegek törlesztési részleteinek megfelelő összegek legyenek levonhatók.

— Katonai előléptetés. A király a 2. honvédszalógezdrednél, illetve 2. népfelkelő parancsnokság nyilvántartásában kinevezte: Künzl Ernő, Neidenbach Sándor, dr. Adelmanu Géza népfelkelő hadnagyokat főhadnaggyokká, Wertheim Iván dr. népfelkelő segédortost főorvossá, Kántor Mihály százados gazdasági tisztet őrnagy gazdasági tiszté.

— Cukor kiosztás. Felhívom az I. II. III. IV. és V. kerülethez tartozó kereskedőket, hogy pénteken, a többieket pedig hogy szombat délelőtt a cukor utalvány kiváltása céljából a közlelmezési hivatalban jelentkezzenek. A cukor utalvány 7 és 8 számú szelvénye válttható be adagonként 20 deka cukorra, melynek kicsinybeni eladási ára 30 fillér. Exterde Kálnán báró, a közlelmezési hivatal vezetője.

— Adományok. Kesztenbaum Mariska és Miksa a vak katonák részére 35 koronát gyűjtöttek. Matucz Péter Arad-Gáj felajánlott kármentési összeget 10 koronát a vak katonák részére juttatta el.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Békeindítvány az olasz kamarában.

Stockholm. Özel sziget megszállása egész Pétervárt óriási pánikba ejtette. A No voje Vremja nagy betűkkel vezércikkben írja: Pétervár veszélyben van. A tengerészeti miniszter egy lapnak nyilatkozatot adott, a melyben kijelenti, hogy a németek előrenyomulása rendkívül veszélyes következményekkel járhat. Már vasárnap azt mondták, hogy a németek Pétervár előtt állanak. A lakosság ezrével menekül gyalog és vonaton.

Genf. A francia lapok attól félnek, hogy a német hadierők behatolnak a finn öbölbe és az orosz flottát megsemmisítik. Követelik, hogy az entente vegye át a finn öböl és Pétervár védelmét.

Stockholm. Revali, Kronstadti és Baltiportot hadizónának nyilvánították.

Stockholm. Helsingfors-i jelentések szerint Özel sziget megszállásának híre az egész Finnországban gyorsan terjedt szét. Mindenütt a legnagyobb izgalmat keltette. Az országban a legfantasztikusabb hírek vannak elterjedve. Pétervár feléa vonatok zsúfolva vannak katonákkal és tisztviselőkkel, a pályaudvarokon leirhatatlan jelenetek játszódnak le. Sveaborg városát a polgári

lakosságtól kiűritették, mert a vár parancsnoka attól fél, hogy a németek közeledése esetén a lakosság az orosz csapatok ellen állást foglalna. Hír szerint a legutóbbi napokban nagy fegyvercsempészet folyt Finnországba és a polgári lakosság nagy része fel van fegyverezve, hogy az orosz csapatok ellen készen álljon.

Róma. Az olasz kamara ismét megkötötte tanácskozásait. Az ülésen Eurikó Ferry tanár képviselő napirend előtt indítványt nyújtott be. Az indítvány azt mondja, hogy a kamara felszólítja a kormányt, hívja fel a szövetségeseket egyértelmű cselekvésre a béketárgyalások lehetővé tétele céljából.

A békének ki kell elégíteni a népek aspirációit, a területek kölcsönös átengedése, méltányos kárpótlás, kölcsönös leszerelés előkészítése és biztosítása, hadkötelezettség megszüntetése, továbbá azáltal, hogy egyérelmű ellenőrzést létesítsenek az összes népek számára a szárazföldön és a tengeren, a parlamenteknek ratifikálni kell a diplomáciai megállapodásokat, továbbá, hogy kizárják a béketárgyalások után a gazdasági háború lehetőségét; ezek azok a feltételek, amelyek hivatva vannak arra, hogy hozzájáruljanak a nemzetek kölcsönös fejlődésének biztosításához.

— Értékpapírok záróárfolyama. Budapestről telefonálja tudósítónk: Az értékpapír magán forsalomban, ma a következő árfolyamok voltak: Magyar Hitel 1043. Asrárbank 1008. Hazai Bank 577. Kereskedelmi Bank 5830. Magyar Bank 882. Általános köszénbánya 2490. Salgótarjáni köszénbánya 1287. Beocsi cement 1310. Konkordia malom 1030. Borsód-miskolci 1760. Rimamurányi 1238. Ganz-Danubius 4570. Fegyver- és gépszállító 1262. Russyanta szár 1370. Klórid vegyipar 695. Nasici tannán 3480. Osztrák-magyar államvasút 1189. Adria tengerhajózás 2135. Altalános 1840.

— Tárgyalások a zsirinség enyhítése céljából. Felhívom az aradi összes önálló hentes iparosokat, hogy a zsirinség enyhítése céljából megteendő intézkedések megbeszélése végett folyó hó 18-án csütörtökön délután 1/5 órakor Arad sz. kir. város tanácsstermében megjelenni sziveskedjenek. Exterde Kálmán báró, a közelmelési hivatal vezetője.

— Önkéntességi jog kibővítése. Szurmay Sándor báró nemvédelmi miniszter ma a következő rendeletet adta ki: Felmerült kétélyek eloszlása céljából tudatom, hogy az egyévi tényleges szolgálat kedvezménye a népfől kelési szolgálatot teljesítő középiskolai tanulóknak (az egyévi önkéntesi kedvezmény szempontjából egyenjogosított tanintézetek tanulóinak) a közös hadseregbe, vagy a honvédségbe való önkéntes belépésük esetén feltétlenül abban az esetben is megadható, ha azok a megkívánt tudományos képzettséget egy további tanévben vagyis előbb szerezték meg, mint ahogy az az idevonatkozólag kiadott rendeletekben az ugyanazon születésű évfolyamba tartozó és ugyanazon évben népfelkelési bemutatón szemle alá vont ifjakra nézve megállapítást nyert. Az igényjogosultság elbírálásánál zsinórmértékül az szolgál, hogy azok, akik a kedvezményre igényt emelnek, tanulmányaiknak szabályszerű zavartalan folytatása esetén az egyévi önkéntesi szolgálathoz megkívánt teljes tudományos képzettséget annak az évről október 1-jéig szerezték volna meg vagy szereznék meg, a melyben első ízben kerültek volna nyolcórásra.

— Árverés. Az államvasutak aradi állomásán október hó 22-én délelőtt 9 órakor ruhanemű, üresládák, üres kosarak, kaptafák stb. fognak nyilvánosan árvereztetni.

— Központi Aranybevéltő fizet (József-főherceg ut) mindenkör a lapokban közölt hirdetésekben feltüntetett árakat fizeti. A cég ez uton is felhívja a közönség figyelmét hirdetéseire, amelyekben az árakat jelzi. Az árak ugyanis az arany drágulásával kapcsolatban nap-nap után változnak.

— Jótékony célú szüreti mulatság. A honföldi iparos ifjuság e hó 14-én zártköri szüreti mulatságot rendezett a vak katonák részére, a tiszta jövedelem 102 korona. A felülfizetések a következők: Perneký István 1, Zsida Rudolf 1, Reider Kálmán 2, Böhm Rózsika 1, Herezog Károly 1, Székely István 1, Zolnay József 1, Szithof János 2, dr. Rosenthal Zoltán 3, Kelemen Kálmán 3, Csordás N. 1, Zolnai Jánosné 1, Kesztelbaum Mariska 4, Weitz Aladár 6, Usendes N. 1, Szilágyi N. 2, Balogh N. 2, Blazsek N. 2, Arkossy Aurel 1, Marossy N. 1, Gombos István 10, Jakab János 7, Gyurkon N. 4, Gábor Andor 2, Böhm Gizi 2, Negele József 2.

RÖZGYZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

— A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság szavazatra jogosult részvényesait meghívja a társaságnak 1917. évi november hó 3-án délelőtt tíz órakor Budapesten, a társaság helyiségeiben (V. Mária Valéria-utca 11. szám) tartandó rendkívüli közgyűlésére. A tanácskozás tárgyai: 1. A részvénytársaság alapszabályainak az elsőbbségi kölcsönkötvények kibocsátásának folyamánként történő módosítása, illetve kiegészítése. 2. A részvénytársaság alapszabályai 39-ik szakaszának módosítása. 3. Választás a felügyelőbizottságba. A közgyűlésen való részvételre azon részvényeseknek van joguk (alapszabály 14. szakasz), akik a társaságnak legalább 50 (ötven) darab részvényét a még le nem járt szelevényekkel együtt nyolc nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál (Mária Valéria-utca 11. szám) vagy a Magyar Általános Hitelbanknál, vagy a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Banknál letették.

LEGUJABB.

Érkezett reggel 3 órakor.

Visszautasítja Hadik az osztrák perfid támadásokat.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: A főváros ma közgyűlést tartott, melyen a tegnapi osztrák képviselőházi támadásokra méltó válaszok hangzottak el. Az ügyet Wiegand József tette szóvá, aki kijelentette, hogy az osztrák támadásokat a legnagyobb elháborodással kell visszautasítani. Tekintettel a nálunk uralkodó nagy élelmiszerhiányra — mondotta — értelmetlen, hogy hogyan mondhatta Höfer miniszter, hogy a jövőben még nagyobb lesz tőlünk az Ausztriába való élelmiszer szállítás. A kormány kötelessége, hogy ezt a támadást hasonló hangon utasítsa vissza. Nyigrini György dr. követeli, hogy a polgármester eme támadások visszautasítása érdekében lépjen érintkezésbe a kormánnyal. Petó Sándor utal arra, hogy az osztrák támadások alaptalanságának legjobb bizonyítékai a fővárosi élelmiszer-visionsyok. Budapesten úgy tudják, hogy az élelmiszer hiány az osztrákok kapzsiságára vezetendő vissza. Az osztrák ügynökök óriási módon felferik az élelmiszerek árát és azokból rengeteg mennyiséget visznek ki, úgy hogy ezáltal mi nélkülözéseknak vagyunk kitéve. A kormány az Ausztriába kivitt élelmiszer mennyiségekről nem meri közzétenni a statisztikai kimutatást, mert attól fél, hogy ezek a számok az egész országban a legnagyobb felháborodást keltenék. Ez a háború bebizonyította, hogy mi nem vagyunk más, mint Ausztria vazallusa. Odaát úgy beszélnek, hogy itt az ideje a personális unio megteremtésének. Kijelenthetem, hogy ilyen irányú akciót mi, magyarok teljes erővel támogatni fogunk.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Hadik János gróf közelmelési miniszter az osztrák támadásokról a Pester Lloyd munkatársának a következőket mondotta: Ezek a támadások, amelyek tegnap a Reichrat ülésén elhangzottak, teljesen alaptalanok és csak arra alkalmasak, hogy a két állam közvéleményét felizzassák és az ellentéteket növeljék. Ha mi Ausztriának kevés élelmiszert szállítunk, ez nem azért történik, mert a felesleget Magyarországon tartjuk, hanem azért, mert felesleg nem áll saját rendelkezésünkre. Attól eltekintve, hogy mi az egész hadsereg zsirszükségletét biztosítottuk, talán még is csak meg fogják engedni odaát az urak, hogy abból a zsirból, amely még rendelkezésünkre áll, a mi polgárainknak is juttassunk. Ugyanez a helyzet áll a főzelékfélékre és a gyümölcsökre vonatkozólag is. Mi nem is a feleslegünk kivételét engedjük meg Ausztriának, mert az idej szárazság után nekünk feleslegünk nincs és nem is volt. És ha ezt engednénk meg, akkor Ausztria semmit sem kapna. Mi megadjuk becsületesen azt, amit lehet, ami van, de azt a keveset, ami rendelkezésünkre áll és ami polgáraink utolsó betevő falatja, azt nem adhatjuk át azért, hogy odaát a tisztelt képviselő urak megveregessék a vállukat.

Bécsből jelentik: Kraus-Schönthal társai a képviselőházban indítványt nyújtottak be Magyarország és Ausztria között való kiegyezés felgátlására. Az indítványban felszólítják a kormányt, hogy a kiegyezési bizottság zárt ülésen foglaljon állást a kiegyezési kérdésekben és ismertesse azokat az irányelveket, amelyeket követni szándékozik.

Az arcbóron és a hátán támadó kiütések és pattanások, melyeket dugulás okoz, gyakran rendkívül gyorsan elmúlnak a természetes Ferenc József keserűvíz használata által mivel ez kiméletesen rendbe hozza a gyomor és a belek működését, élénkíti az anyagcserét és biztosan felfrissíti a vért.

MOZGOKÉP-SZÍNHÁZ.

* Carlo Wieth az Örvény című drámában ma az Erzsébet mozgószínházban. Egy könnyelmű asszony nagy igényeinek súlyos következményeit látjuk e képen szemünk előtt elvonnulni. Erwin annyira szereti Teát, hogy mikor már fizetése is kevés és minden segélyforrását kimerítette, a sikkasztástól sem riad vissza, hogy annak fényűzésére teljen. A bank igazgatója felfedezi a sikkasztást s ezt egy alkalommal mutatja Teával, de megígéri, hogy kiméletes lesz Erwinnel, ha az övé lesz. Tea, mivel a pompáról és fényűzésről nem tud lemondani, meglátogatja az igazgatót. Erwin tudomást szerez Tea hűtlenségéről, rohan az igazgató irodájába, hogy felelősségre vonja Teát, ekkor azonban az igazgató szemére veti sikkasztását. Erwin hangtalanul süti le szemét, de keserű szemrehányással illeti Teát, mert mindez miatta történt. Teában Erwin keserű szemrehányása nagy változást idéz elő s kéri őt, hogy vállalja bünéért a felelősséget s 6 mint hü feleség várni fog reá. Ezenkívül még a Ríporter kisasszony című Svacka vigjáték is bemutatásra kerül.

* Az U. hajó hőse — az Apollóban. Nagy várakozással tekintett a publikum az Apolló-színház premiére elé. A német tengeralattjárók még ma is élénken foglalkoztatnak minden embert s így minden írás, vagy fôlvétel, ami vonatkozásban van a diadalmas buvárhajókkal, fokozott mértékben érdekelt mindenkit. Ezt láttuk ma az Apollóban is. Minden előadászon szufolásig megtelt a nézőtér s a jegyeket előre elkapták a publikum. A film, amely a nagy kíváncsiságot felkeltette, magasan kiemelkedik az utóbbi időkben bemutatott moziképek közül. A győzelmes német buvárhajók történetét ismerjük meg a filmről. A tengeralattjáró fel-találójának kísérletei, haláltmegvető próbálkozásai a szemünk előtt folynak le rendkívül izgalmas cselekmény keretében. A film a német kormány hozzájárulásával készült, a hiteles adatok felhasználásával. A közönségnek végre alkalma nyílik megismerni azt az utat, amelyet a német buvárhajók fejlődése tett meg 1851-től a mai világháború győzelmes napjáig. A tanulságos s egyben látványos filmet még csütörtökön mutatja be az Apolló-színház.

Új könyvek.

Rasputin. A világtörténelmi jelentőségű oroszországi eseményeknek kétségkívül az egyik legérdekesebb szereplője Rasputin, ez a misztikus kalugyer, aki hosszú ideig korlátlan hatalommal uralkodott a fehér cár népeinek millió fölött. Hogy ki volt, honnét jött, honnan szerezte koronás fôket béklyóba vető nagy hatalmát, még ma is rejtély. A hasábkon, melyeken az újságok az orosz politikai életnek ezt a tyrannusát tárgyalták, vajmi kevés jelent meg arról, ami közönséget legjobban érdekelt: hogyan jutott a szörcsuhás pópa a cári udvar fényességébe, hogyan jutott el odáig, hogy koronás, bíboros asszonyok borulhassanak a lábához. Heymann Róbert szenzációs regénye ezt a rejtelmes életű embert tárgyalja. Érdeklétszítô modorban, izgató részletességgel mondja Rasputin életét és a cári udvar intimszenzációit. A diszes kiállítású könyvnek, melyet a Kultura Könyvkiadó Részvénytársaság adott ki, 5 korona az ára. Kapható minden könyvkereskedésben.

A szerkesztésért felel:

STAUBER JÓNSEF.

Női- és férfi kalapok formázása és testése.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy férfi- és női kalapok festését, tisztítását és formázását a legújabb divatu formákra

elvételek a legszebb kivitelben és a legrovidebb idő alatt. Tisztelettel 8107

Mally Albert,

kalapos mester, Boros Béni-tér 23.

Szőlő-
oltványokat

amerikai sima és gyökéres vesszőket különféle lakokban fajtisztaságért juttatva, szállít legújabb választékon a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kisküküllőmenti első szőlőoltvány telep.
Tulajdonos: 6445

CASPARI FRIGYES,
Medgyes (Nagyküküllő megye.)

ET Tassák képes árjegyzéket kérni

Hunyadmegyében

vasúti fővonal mentén fekvő városban, 50 év óta fenálló, a város főforgalmu helyén levő, igen jól menő

Vas és fűs e üzlet

más vállalkozás miatt

eladó.

Chen megtudható e lap kiadó-hivatalában „50 ezer” jelre alatt. 7075

Szent Pál-u. 7. sz.

két utcára nyíló ház, 3 modern lakással, istálló, kocsiszin, pincék és magtárral, olesó áron 7074

eladó.

Bővebbet Roth József, szénkereskedő, Rótvös-utca 5. szám.

Kézzel szedett
uradalmi fajalma
kapható.

Érdeklődni lehet: 6020

Körösvölgyi Pálinkaraktár
Arad, Anatóly-tér 5. Telefon 651.

Aradvármegye közigazgatási bizottsága.

1656—1917. szám.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur folyó évi szeptember hó 5-én 49523. szám alatt kelt intézményével a m. kir. államvasutak a horvát országos bank fióki szabadkai cég által a páfrányosi erdőségekbe vezetendő kesken vágányú gőzüzemi erdej vasut céljaira Keresztespatak és Páfrányos község határában szükséges s alábbiak szerint Zarándbánya község körjegyzői hivatalában közszemlére tett kisajátítási tervben és összeírásban tüzetesen körülírt területekre nézve a kisajátítási eljárást az 1881. évi XLI. t. c. 32. paragrafus értelmében elrendelte.

Az eljárás megejtése végett ennél fogva bizottságként a vármegye alispánjának vagy helyettesének elnöksége alatt Edecs Elemér és Szerény Sándor törvényhatósági bizottsági tagokat, jegyzőül pedig Dr. Török Lászlót küldjük ki.

Az eljárás megejtése határidőül: 1917. évi november hó 9. napjának délelőtti 9 óráját tűzzük ki, helyül Zarándbánya község körjegyzői irodáját jelöljük meg.

A bizottság kiküldéséről, valamint az eljárás határidejéről Keresztespatak és Páfrányos község előjáróságát a kisajátítási tervrajz és összeírás kiadása mellett oly utasítással értesítjük, hogy a tervrajzot és összeírás a Zarándbányai körjegyzői hivatalnál a tárgyalást megelőzőleg folyó évi október hó 20-tól november 8-ig bezárólag tegye közszemlére, s úgy erről, mint a tárgyalás idejéről az érdekelt feleket egyenként, s ezenfelül a helyi szokáshoz képest a hirdetmény kifüggesztése és dobszó útján haladéktalanul értesítse.

Megjegyezzük egyidejűleg, hogy a kiküldött bizottság az 1881. évi XLI. t. c. 34. §-a alapján a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelték közül senki sem jelen is meg.

Az érdekelt feleket pedig figyelmeztetjük, hogy a tárgyalás alkalmával, minden tulajdonosnak jogában áll a kisajátítási terv ellen, s minden telekkönyvi érdekeltnek a felajánlott ár ellen felszólalni, s kifogásait jegyzőkönyvbe vétetni. — Ennek elmulasztása a már többször idézett t. c. 36. §-ában körülírt jog következmény-nyel jár.

A megjelenés elmulasztása miatt igazolásnak helye nincs.

Miről a kiküldött bizottsági tagokat és jegyzőt, a horvát országos bank szabadkai fiókja céget, valamint a kisajátítási terv és összeírás egy példányának csatolása mellett Keresztespatak és Páfrányos község előjáróságát értesítjük oly felhívással, hogy a közszemlére tett igazoló bizonylatot, valamint hirdetményünknek az egyes érdekelték részére történt kézbesítését igazoló vétiveket a tárgyalás alkalmával a bizottság vezetőjének adja át.

Arad, 1917. évi október hó 9-én.

Az alispán h.:
Schill.

Prima
Rézgalic 98^oo,

Továbbá

Raffia Hárst

ajánl

7086

Donáth Simon

Arad, Vécsey-utca 4. — Telefon 624. sz.

Ismeri ön már

a 100-as

CSALADI

FEDÁK

CIPOKREMET

üvegtégelyben.

Egy üvegtégely a legnagyobb háztartásban is egy hónapra elegendő.

Mindenütt kapható.

Tekintve a szállítás körüli nehézségeket, figyelemmel a hájtóm a t. fogyasztó közönséget, hogy 6szí és téli szükségletét már most beszerezni sziveskedjék. 7128

Vadász Zsigmond utóda

Budapest, V., Balvány-utca 15. sz.

Viszketegséget,

sömör, röh, leggyorsabban elmulasztja a Dr. Fiesch-féle

„BARNÁ ZSIR”

Műcsen szaga, nem psziki. Mindig eredeti pecsétos Dr. Fiesch-féle körünk. Próbá tégely 1.80 ... nagy tégely 3.— k. Csaladi tégely 9.— k. Kapható Aradon, Hajós Arpad gyógyszerárban, Anatóly-tér 22. 7151

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetései ára 20 fillér. Vastagabb betűkkel 40 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 2 korona.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. Hirdetéseket délután 1/6 óráig vesszünk fel.

A kiadóhivatalt fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmával fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

Két fess

asszonyka, megismerkedne két intelligens bácsival, ki őket unalmas órákban elszórakoztatná. Leveleket „Zárt ajtó” mögött a Közlöny kiadójaiba kérünk. 7081

Alkalmazást keres.

Megbízható

magyar gyermek-kertésznek ajánkozik gyermekeknek, háztartásban is szedekzik. Fassy Etelka, Salacz-utca, 6. II. emelet. 7093

Kereskedelmi

tanfolyamot végzett leány, gépirásban jártas, megfelelő állást keres. Ajánlatot „Szerény” jellegre kiadókba kérek. 7054

Alkalmazást nyer.

Vas és fűszer

kereskedő segéd, azonnali belépésre keresetlik. Román nyelvismeret szükséges. Ajánlatok Ritter Jakab, Tenke. 7082

Házmester,

családos, ki a főpolást érti, lakás és fizetéssel felvétetik. Herbstein C., Árpád-tér 4. 7096

Kültő fia

vagy leány, felvétetik Knieser I. és Társasánál, Dobó-u. 1. 7043

Fiztetéségen,

szorgalmas mindenek, ki padló keféléshez ért, jó fizetéssel, azonnali belépésre felvétetik. Bathány-u. 23. sz., I. emelet.

Megbízható ügyes segéd

keresetlik. Meisl és Adler uridivat üzlete, Arad, Andrassy-tér 14. 7062

Lakást keres.

Keresek

csinosan butorozott szobát a város központjában. Cím a kiadóhivatalban. 7088

Keresek

1 szobás lakást 2 gyermek és 1 felnőtt részére november elsejére. Cím a kiadóhivatalban. 7094

Keresek

november elsejére modern butorozott két szobás lakást, fűtőszoba, esetleg konyha használattal. Zöldhelyi Annus, színház.

Kiadó lakás.

Vasút közelében

egy butorozott szoba kiadó villanyvilágítással. Cím a kiadóhivatalban. 7090

Elegáncsán

butorozott szoba fűtőszoba használattal villanyvilágítással azonnali kiadó. Edelspacher-utca 3. 7072

Vétel és eladás.

Méret és méhviaszkot,

dármily mennyiséget veszek. Háber Samuel, Fábrián Gábor-u. 4-5. Bejárat Révay-u. 7098

Gyermekköci

gummikerekű, jókarbau, eladó. Andrassy-tér 23., III. lépcső, II. em. 7092

Szivőgás utimozdony,

32 lóerős, szántásra alkalmas, keveset használva. Máv. gyártmány, nyolcas gölyöcséplővel és kazalozóval, eladó. Cím a kiadóhivatalban. 7033

Olajmalom

hidraulikus szivóval, egy pár negyvenkét colos Königsbergi, egy pár eszikautin kő malomszék és transzmisszióval, eladó. Lendvay Bertánál, Algyógyon Hunyadmegye. 7087

Egy mérges

házőrző kutya, megvételre kerestetik. Edelspacher-u. 15-17. 7085

Keresek

havi kölcsönberbe használt, de tiszta, féregmentes nagyobb ruhaszekrényt, kis diványt, esetleg 2 karosszékkel. Kölcsönber összesen 20 kor. Cím a kiadóhivatalban. 7089

Csuk kereset viselő

férfiöltönyök, piqué mellények, Ferenc József kabát, felöltő és fekete télikabát, eladók. Cím a kiadóhivatalban. 7097

Könyvestől

egy szép garnitúra, olcsón eladó. Erzsébet-körút 7. sz., földszint. 7099

Gázfűző,

sütővel, eladó. Cím a kiadóhivatalban. 7095

Buterek névelője.

Ebédlő, háló- és nappali szobaberendezés. Fa- és vasbutorok kaphatók Garai Károly butorüzletében Arad, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 2791

Baremilvessz

elleni szer „Tikin” kapható egyedül Wajdits gyógyszerárban, Ferenc-tér. Kis üveg 1-90 kor., nagy üveg 3-50 kor. 2847

Karácsonyi dísz.

Rózsavögyei, Bárd és Nádor-féle 1918-ra előjegyzésben már kapható Deák-féle zenemű- és könyvkereskedésben, Ferray-utca. Telefon 902. 4421

Központi aranybevitel.

A lezínemőbb arany 15.— K., 18-as arany gramja 11.— K., 16-os arany gramja 10.— K., 14-es arany gramja 9.— K. Szín-arany és aranypénzeket a legmagasabb árról veszek. Brandes óras- és ékszerész, József főherceg-ut 12. (Lutheránus-templom mellett.) 5518

Hagyományok

makói ériás, valamint petrezselyem és egyéb magvakat, ugyszintén edes nemes tormadugványt, melyek csiraképessegeért, fajtiságáért felelősséget vállalunk, legelőször napi áron szállítunk. Foglalmat maximális, termát piaci áron adunk el. Arad, Aradfalvi Részvénytársaság, Makó. 6521

Ruhafestékek

házi használatra kiváló minőségben kaphatók Braun N. A. festékraktára és vegyszertárak gyárában, Arad, Boros Béni-tér 7. szám. Ismételtadók nagy érdeklődésben részesülnek. 6601

Valódi

Cubald méhkasos védjegyű ellátott szörvizek érkeztek Hajek Antal utóárhoz. 7012

Dívalbumok,

őzi és téli, 2, 3 és 5 koronáért, magyar szöveggel, kapható Knieser I. és Társas könyvkereskedésében, Dobó-u. 1. 7045

Egy beloragolt,

fiatal, szürke katonatiszti hátsaló eladó. Megtekinthető Csernovits Péter-utca 24. szám alatt. 7057

Jókarban levő,

járható írásu, használt írógépet veszek. Luitwak. 7067

Megvételre

keresek 1 vaságyat, esetleg összecukhatót madracal, ágyneműt, 1 kredencet. Cím a kiadóhivatalban. 7065

Venne 2-300

folyóméter iparvasuti szint. értesítést kér Cementárugyár, Pankota. Telefon 9. 7073

Ingatlan.

Kücsük Károly-utca 10. sz. ház eladó és azonnal átadható. 7068

Eladó ház.

Gizella-utca 3. sz. emeletes bérház, 10 évig adómentes, szabad kézből eladó. Bővebbet ugyanott. 6149

Gál László-utca

8. sz. ház eladó. 7005

Jó termésű

200 holdas birtok Aradmegyében, gazdasági épületekkel, eladó. Bővebbet Rikk Lajosnál, Tótkomló, Békésmegye. 7038

Tököl-térhez közel fekvő

ház, elutazás miatt eladó 3 szobás és 4 szobás lakással, villany-, vízvezeték- és kerttel. Értekezni Takacs Lajos cipész, Tököl-tér 6. 7044

Ellátás.

Teljes ellátással

egy iskolás diákot felveszek. Weichelt Alfrédnél, Csernovits Péter-u. 25. 7034

Különféle.

Apróhirdetésekről

az „Aradi Közlöny” részére felvételnek a Messenger-boy irodában, Deák Ferenc-u., Barna Béla hirdetés- és hirdetőirodájában Zrínyi-u. és a Kossuth-utcai papírüzletben.

Gyógyászat.

Köhs Vasas chinabera.

Suverén szer vérszegénység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg-bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárius fertőzések- és minden infektív eredő meg- betegedés ellen ugy fejtőknek, mint gyermekeknek. Ára 5.— kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Dr. Schajkovszky

lábizadás elleni szere, biztos, kipróbált Ártalmatlan szer, rögtön hat, ára 1 korona 50 fillér. Kapható Földes és Hehs gyógyszerárban. 12

Tyukszem

és minden bőrkeményedés ellen biztosan ható szer, Hehs gyógyszerész tyukszem-tapasza. A legmeggröszöttebb tyukszem a tapasz párnái használata után leválik, a győtrő fájdalom azonnal megszűnik. Ára 1 korona. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár Arad. 12

Perfekt

német-magyar

Levelező

ki gép- és gyorsírásban teljesen jártas, néhány évi gyakorlattal bír, kerestetik.

Írásbeli ajánlatok a Hungaria Aradi Pamutárugyár Részvénytársasághoz Arad, intézendők. 7084

Földbirtokosoknak

35 évre 7% annuitás teljes árfolyam,
50 évre 6% annuitás teljes árfolyam,
65 évre 4-85 annuitás 25% árfolyam
65 évre 5-56 annuitás 99%, árfolyam mellett, továbbá

aradi házakra
50 évre 6% annuitás 98% árfolyam (rövidebb időre is) mellett törlesztéses és váltó kölcsönököt folyosított, valamint kisebb-nagyobb birtokok, házak eladását és parcellázásokat vállal.

Bonyhádi József

Arad, Kapa-u. 47., d. n. 2-től.

Birtokok és házak eladásra előjegyzve.
1911

HIRDETÉMÉNY.

Az O. K. H. 95000—917. számú rendelete folytán közhírré teszem hogy a m. kir. miniszteriumnak 3687—1917. M. E. számú rendelete értelmében a tehéntejből, a juhtejből készült mindennemű terméket (tejszín, tejfel, vaj, tehén- és juhsajt, — úgy kész, mint félig kész állapotban — tehén- és juh-turó, tehén- és juhgomoly, kassin, mindennemű besűrített tej és tejpor stb., valamint minden tejterméknek bármilyen keveréke folyó évi október hó 10-től kezdve vasuton, hajón, vagy gépkocsin a város vagy község határára kívül eső helyre csak a 2570—1917. M. E. sz. rendeletben megállapított mintájú szállítási igazolvány, mellett szabad szállítani.

Szállítási igazolvány nélkül felköt a fenti határidőtől kezdve csakis a teljes és lefölözött tej, a savó és az író szállítható.

A szállítási igazolványok a városi gazdasági hivatalban kérelmezendők.

Arad, 1917. október hó 11. 23

Löcs Rezső,
fi. polgármester.

Nagymennyiségű

használt pléh pánt

eladó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

A Magyar királyi belügyminiszterium és a magyar kir. kereskedelmi miniszterium által engedélyezett, valódi **HERSKOVITS-féle citromizból készült**

CITROMIZ PÓTLÓ,

mely teljesen pótolja a most amugy is behozatal hiányában drága citromot. Kellemes íze és jóságánál fogva felülmulja az eddig forgalomba hozott összes citrompótlókat. Egy kellemes ízű limonádehoz egy kávés kanál, egy teához pedig 30 essep elegendő. **Herskovits-féle citrom-pótló** kapható az összes elsőrangú fűszer- és csemegekereskedésekben. Egy kis üveg ára 1.70 korona, 1 nagy üveg ára 2.40 korona. **Viszont-elárúsítóknak nagy árengedmény.** Képviselet:

Both József, Heim Domokos-utca 3.

Főraktár: Arad, Deák Ferenc-u., Földes gyógyszerár mellett szemben. Ugyeljük a Herskovits névre. 6197

KÖZPONTI

ARANYBEVÁLTÓ

A legfinomabb arany	15 K
18-as arany gramja	11 K
16-os arany gramja	10 K
14-es arany gramja	9 K

szinarany és aranypénzeket a legmagasabb árért veszek.

BRANDES

órák és ékszerész, József főherceg-ut 12.
 Szent Lúthérenus templom mellett.